

Transition Pathway for Tourism

UPOZORNĚNÍ

Tato zpráva odráží výsledky procesu spoluvytváření se zúčastněnými stranami z cestovního ruchu napříč ekosystémem cestovního ruchu a členskými státy EU. Doporučená opatření však nemusí nutně vyjadřovat stanovisko nebo podporu všech zúčastněných skupin ani postoj jednotlivých členských států nebo Evropské komise. Tímto dokumentem nejsou dotčeny budoucí iniciativy Komise v oblasti cestovního ruchu.

Opatření uvedená v tomto dokumentu popisují ambice a požadované cíle transformace. Skutečná situace na různých územích však vychází z různých podmínek a možných omezení v proveditelnosti opatření (např. s ohledem na ostrovy, odlehlé venkovské oblasti, hustě osídlená městská prostředí). Cíle, opatření a jejich následné kroky by měly vždy zohledňovat specifika daného území.

EVROPSKÁ KOMISE

Generální ředitelství pro vnitřní trh, průmysl, podnikání a malé a střední podniky
Ředitelství G – Ekosystémy II: Cestovní ruch a blízkost
Oddělení G.1 – Cestovní ruch a textilní průmysl

Kontakt: Marie-Hélène Pradines

E-mail: GROW-G1@ec.europa.eu

*Evropská komise
B-1049 Brusel*

Cesta transformace pro cestovní ruch

PRÁVNÍ UPOZORNĚNÍ

Cílem této publikace Generálního ředitelství Evropské komise pro vnitřní trh, průmysl, podnikání a malé a střední podniky je poskytnout pokyny pro zúčastněné strany z oblasti evropského cestovního ruchu. Výsledky procesu spoluvytváření představené v této zprávě nemusí nutně vyjadřovat postoj všech skupin zúčastněných stran ani postoj jednotlivých členských států nebo Evropské komise. Vyjádřené výstupy a doporučení nepředstavují politický postoj Evropské komise. Evropská komise ani osoby jednající jejím jménem nenesou odpovědnost za to, jak budou informace obsažené v této zprávě použity.

EUROPE DIRECT je služba, která vám pomůže najít odpovědi na otázky o Evropské unii.

Bezplatná telefonní linka (*):

00 800 6 7 8 9 10 11

(*) Informace a většina volání jsou poskytovány bezplatně (u některých operátorů a při volání z telefonních budek či hotelů však mohou být volání zpoplatněna).

Další informace o Evropské unii jsou k dispozici na internetu (<http://www.europa.eu>).

Lucemburk: Úřad pro publikace Evropské unie, 2022

PDF

ISBN 978-92-76-48963-4

doi: 10.2873/524729

ET-01-22-076-CS-N

© Evropská unie, 2022

Reprodukce povolena s uvedením zdroje.

OBSAH

ÚVOD	1
Proces spoluvytváření cesty transformace pro cestovní ruch	1
Cestovní ruch jako průmyslový ekosystém.....	2
Dopad pandemie COVID-19 na cestovní ruch	2
Struktura této zprávy	3
REGULACE A VEŘEJNÁ SPRÁVA.....	5
Regulační faktory a překážky	5
Inteligentní a udržitelné strategie cestovního ruchu	8
Společné řízení turistických destinací	9
ZELENÁ A DIGITÁLNÍ TRANSFORMACE	11
Synergie s jinými ekosystémy	11
Uspokojení poptávky po udržitelnějším cestovním ruchu.....	11
Digitalizace služeb cestovního ruchu	13
Výzkum, inovace a technologie	15
Překážky při zavádění nových řešení	18
Potřeby infrastruktury pro dosažení souběžné transformace.....	20
Potřeby týkající se dovedností	21
ODOLNOST	22
Evropa jako globálně konkurenceschopná destinace.....	22
Odolnost vůči narušení	22
Venkovské a odlehlé regiony	23
Měnící se klima	24
Infrastruktura	25
Dovednosti a pracovní síly	26
Sociální rozměr	29
INVESTICE A FINANCOVÁNÍ	33
Překážky pro investice	33
Zdroje financování cestovního ruchu z EU	34
Technická podpora EU pro transformaci ekosystému cestovního ruchu	34
Programy řízené na celostátní a regionální úrovni	34
Podpůrné mechanismy zaměřené na malé a střední podniky	35
SLEDOVÁNÍ A SPOLEČNÉ PROVÁDĚNÍ	37
Zahájení procesu společného provádění	37
Zapojení a podpora členských států	37
Koordinace přesahující jednotlivé politiky	37
Technická podpora prostřednictvím online platformy sdílení	37
Hodnocení a sledování pokroku na cestě.....	38
PŘÍLOHA 1: TABULKA OPATŘENÍ, SUBJEKTŮ A VÝSTUPŮ	40
PŘÍLOHA 2: PRVKY PROCESU SPOLUVYTVÁŘENÍ CESTY TRANSFORMACE PRO CESTOVNÍ RUCH.....	51
PŘÍLOHA 3: STAVEBNÍ KAMENY PLÁNU PRŮMYSLOVÉHO FÓRA.....	54

ÚVOD

Dne 10. března 2020 Komise přijala novou průmyslovou strategii. Cílem bylo pomoci průmyslu EU provádět zelenou a digitální transformaci a posílit celosvětovou konkurenceschopnost a otevřenou strategickou autonomii EU¹. S ohledem na zkušenosti s pandemií COVID-19 byla v aktualizaci průmyslové strategie EU² zdůrazněna potřeba dalšího urychlení zelené a digitální transformace a zvýšení odolnosti průmyslových ekosystémů EU. Za tímto účelem Komise navrhla zahájit cesty transformace, které jsou spoluvytvářeny se zúčastněnými stranami, jako zásadní proces spolupráce, který napomůže transformaci průmyslových ekosystémů. Jelikož ekosystém cestovního ruchu byl pandemií zasažen nejvíce a čelí velkým výzvám, aby dosáhl souběžné transformace, byl prvním průmyslovým ekosystémem, v němž byl zahájen proces spoluvytváření s cílem vypracovat cestu transformace.

Cílem této zprávy je popsat opatření a výstupy potřebné k urychlení zelené a digitální transformace a ke zvýšení odolnosti ekosystému cestovního ruchu. Úkolem je povzbudit a vyzvat všechny skupiny a zúčastněné strany v ekosystému cestovního ruchu, aby se zapojily a podílely se na této iniciativě. Práce na přípravě této cesty probíhaly na základě spolupráce všech skupin zúčastněných stran. Podobná aktivní a produktivní spolupráce by měla podpořit i další postup. Po zveřejnění této zprávy Komise vyzve zúčastněné strany v oblasti cestovního ruchu, aby představily své závazky k cestě transformace pro cestovní ruch, a zavede procesy spolupráce pro společné provádění a sledování těchto činností. Následné kroky v souvislosti s cestou transformace usnadní online platforma pro spolupráci zúčastněných stran, která má být zřízena do konce roku 2022.

Cesta transformace pro cestovní ruch rovněž naplňuje požadavek Rady obsažený v jejích závěrech ze dne 27. května 2021³, které vyzývají „Komisi a členské státy, aby [...] ve spolupráci s příslušnými zúčastněnými stranami navrhly Evropský program pro cestovní ruch 2030/2050“. Opatření navazující na iniciativy členských států a na Evropský program pro cestovní ruch bude podporovat Poradní výbor pro cestovní ruch. Komise bude rovněž informovat Radu o pokroku při společném provádění cesty

transformace v oblasti cestovního ruchu prostřednictvím pracovní skupiny pro cestovní ruch. Průmyslové fórum dohlíží na cesty transformace všech průmyslových ekosystémů a bude také pravidelně informováno o pokroku u cesty transformace pro cestovní ruch.

Proces spoluvytváření cesty transformace pro cestovní ruch

Proces spoluvytváření cesty transformace pro cestovní ruch byl zahájen dne 21. června 2021 zveřejněním pracovního dokumentu útvarů Komise SWD(2021) 164 final o možných scénářích transformace. Současně Komise zveřejnila cílenou konzultaci se zúčastněnými stranami, aby shromáždila vstupní připomínky a příspěvky k otázkám uvedeným v pracovním dokumentu útvarů Komise. V online průzkumu odpovědělo téměř 200 zúčastněných stran z 24 členských států EU, z Norska a ze Spojeného království⁴.

Odpovědi z průzkumu mezi zúčastněnými stranami byly analyzovány společně se scénáři z pracovního dokumentu útvarů Komise a použity pro strukturování diskusí na pracovních setkáních zúčastněných stran⁵. Proběhla také jednání a pracovní setkání s odborníky z členských států. Všechna tato jednání a pracovní setkání poskytla podklady pro proces spoluvytváření a pro závěrečnou zprávu o konzultaci se zúčastněnými stranami⁶. Zpráva o konzultaci se zúčastněnými stranami poskytla hlavní prvky pro přípravu této zprávy.

Tato zpráva navrhuje oblasti, v nichž by zúčastněné strany měly, často ve spolupráci, přijmout opatření, aby se urychlila souběžná transformace a podpořila větší odolnost ekosystému cestovního ruchu. Opatření jsou navržena tak, aby měla pozitivní dopad na zúčastněné strany a byla přínosem pro celkový ekosystém cestovního ruchu. Zpráva uvádí několik typů opatření, která mají být přijata různými skupinami zúčastněných stran, s konkrétními milníky nebo cyklem soustavného zlepšování. Další informace a možnosti v hlavních oblastech stanovených v tématech opatření na cestě transformace naleznete v zprávě o konzultaci se zúčastněnými stranami. Celkový proces spoluvytváření je shrnut v příloze 2.

¹ Evropská průmyslová strategie | Evropská komise (europa.eu).

² COM(2021) 350 final

³ <https://www.consilium.europa.eu/media/49960/st08881-en21.pdf>

⁴ Shnutí odpovědí cílené konzultace se zúčastněnými stranami.

⁵ Shnutí pracovních setkání.

⁶ Zpráva o konzultaci se zúčastněnými stranami.

Průmyslové fórum pomáhá Komisi sledovat provádění průmyslové strategie z března 2020 a jejího aktualizovaného znění z května 2021. Hraje proto důležitou roli při rozvoji cest transformace. V rámci fóra byla vytvořena zvláštní pracovní skupina, která má Komisi v tomto procesu spoluvytváření podporovat: druhá pracovní skupina – Podpora rozvoje cest transformace. Prvním výstupem této pracovní skupiny je vypracování plánu pro všechny cesty transformace. Tento výstup byl vypracován souběžně s touto zprávou a jeho konečný návrh byl použit jako referenční dokument při práci na této zprávě. V příloze 3 zprávy jsou znázorněny základní prvky, které byly použity z návrhu konečného plánu pro vytvoření současné struktury dokumentu.

Cestovní ruch jako průmyslový ekosystém

Ekosystém cestovního ruchu v EU je velmi rozmanitý a složitý a zahrnuje globalizované a vzájemně provázané hodnotové řetězce. Podle neoficiálních zdrojů dosáhl cestovní ruch v roce 2019 hodnoty 9,5 % celkového HDP EU a připadalo na něj 22,6 milionu pracovních míst v EU⁷. Z údajů Eurostatu vyplývá, že v roce 2019 dosahoval podíl příjmů z mezinárodního cestovního ruchu na HDP v některých členských státech EU (Chorvatsko, Kypr a Malta) více než 12 %⁸. Z 3,2 milionu podniků cestovního ruchu bylo 99,8 % mikropodniků nebo malých a středních podniků⁹.

Celý ekosystém cestovního ruchu zahrnuje podniky, které působí v několika odvětvích, včetně služeb v odvětví stravování a pohostinství, poskytovatelů online informací a služeb (turistické kanceláře, digitální platformy, poskytovatelé cestovních technologií), cestovních kancelářů a cestovních agentur, poskytovatelů ubytování, organizací spravujících destinace, turistických atrakcí a osobní dopravy (například letecké společnosti a letiště, vlaky a výletní plavby). V roce 2018 více než tři ze čtyř podniků v odvětvích cestovního ruchu v EU-27 působily v oblasti ubytování (14 %) nebo stravování a pohostinství (61 %)¹⁰.

Podle metodiky uvedené ve výroční zprávě o jednotném trhu 2021¹¹ zahrnuje ekosystém cestovního ruchu hospodářské činnosti vyjmenované v tabulce 1, které do

něj zcela nebo částečně patří. Sloupec „Podíl“ v tabulce 1 udává procentní podíl vyjadřující, nakolik konkrétní činnosti, jimž je přiřazen kód NACE, patří do ekosystému cestovního ruchu.

Tabulka 1: Definice ekosystému cestovního ruchu podle výroční zprávy GR GROW o jednotném trhu

NACE (rev. 2)	Popis	Podíl
H49	Pozemní a potrubní doprava	0,45
H50	Vodní doprava	0,22
H51	Letecká doprava	0,91
I	Ubytování, stravování a pohostinství	1
N79	Činnosti cestovních kancelářů a agentur a jiné rezervační a související činnosti	1
N82	Administrativní, kancelářské a jiné podpůrné činnosti pro podnikání	1
R90-R92	Tvůrčí, umělecké a zábavní činnosti; činnosti knihoven, archivů, muzeí a jiných kulturních zařízení; činnosti heren, kasin a sázkových kancelářů	0,66
R93	Sportovní, zábavní a rekreační činnosti	1

Dopad pandemie COVID-19 na cestovní ruch

Ekosystém cestovního ruchu patřil mezi ekosystémy nejvíce postižené krizí COVID-19. Na jaře 2020 byly desetitisíce spotřebitelů postiženy zrušením letů a zájezdů, přičemž v těchto oblastech výrazně přibýlo přeshraničních spotřebitelských sporů¹². V reakci na to Komise s pomocí sítě evropských spotřebitelských center vypracovala tipy a informace o zrušených ubytováních, pronájmech aut a akcích rezervovaných jako individuální služby¹³. Ty poskytly vodítko orgánům pro alternativní řešení sporů, které zaznamenaly nárůst poptávky, pokud jde o pomoc poskytovanou spotřebitelům

⁷ Údaje WTTC o ekonomickém dopadu cestování a cestovního ruchu.

⁸ Statistiky cestovního ruchu – vysvětlení statistik (europa.eu).

⁹ Eurostat – strukturální statistika podniků.

¹⁰ Odvětví cestovního ruchu – ekonomická analýza – vysvětlené statistiky (europa.eu).

¹¹ SWD(2021) 351 konečná verze výroční zprávy o jednotném trhu za rok 2021.

¹² Sit ESC a COVID-19.

¹³ Časté dotazy ohledně zrušení individuálně rezervovaného ubytování, pronájmu vozidla a kulturní či sportovní akce v kontextu pandemie COVID-19.

a obchodníkům při hledání mimosoudního smírného řešení.

V roce 2020 došlo k poklesu tržeb přibližně o 70 %¹⁴ a k ohrožení až 11 milionů pracovních míst v EU¹⁵, v důsledku čehož zaznamenaly služby cestovního ruchu v rámci ukazatele důvěry podniků na začátku roku 2021 nejnižší hodnotu. V letní turistické sezóně, která obvykle představuje třetinu obrátu podniků cestovního ruchu, však došlo k výraznému oživení cestovního ruchu. Léto 2021 bylo výrazně lepší než v roce 2020, ale obrat byl stále nižší než v roce 2019, přičemž byl zaznamenán vysoký podíl rezervací na poslední chvíli. K tomuto opětovnému nastartování cestovního ruchu v létě 2021 velkou měrou přispěl digitální certifikát EU COVID¹⁶.

Jak ukazuje obrázek 1, v roce 2021 se ukazatel důvěry podniků v odvětví cestovního ruchu do listopadu 2021 na okamžik posunul z nejnižší pozice v rámci všech průmyslových ekosystémů na druhou nejvyšší pozici, a to i navzdory nárůstu další vlny pandemie v Evropě. Výskyt vysoce infekční varianty SARS-CoV-2 omikron však přiměl mnoho zemí k tomu, aby znovu zavedly omezení pro pohostinství a kulturní odvětví a zvýšily požadavky na testování přeshraničních cestovatelů. Poté ukazatel důvěry podniků v ekosystému cestovního ruchu znovu poklesl a vrátil se na úroveň z května 2021. Hlavním důvodem tohoto poklesu bylo zhoršení očekávání poptávky po službách cestovního ruchu.

Tyto rychlé výkyvy ukazatele důvěry podniků potvrzují, že cestovní ruch je velmi citlivý na vlny pandemie a související opatření.

Struktura této zprávy

Jak bylo vysvětleno výše, struktura této zprávy se řídí plánem, který vypracovala druhá pracovní skupina průmyslového fóra pro cesty transformace. Plán a tato zpráva vycházejí z přístupu založeného na stavebních kamenech, kde každý stavební kámen zahrnuje klíčový aspekt souběžné transformace a kýženého posunu k větší odolnosti. Pracovní skupina určila sedm takových stavebních kamenů, mezi něž patří: udržitelná konkurenceschopnost, regulace a veřejná správa, výzkum a inovace, techniky a technologická řešení, infrastruktura, dovednosti, sociální rozměr, investice a financování. Cesty transformace

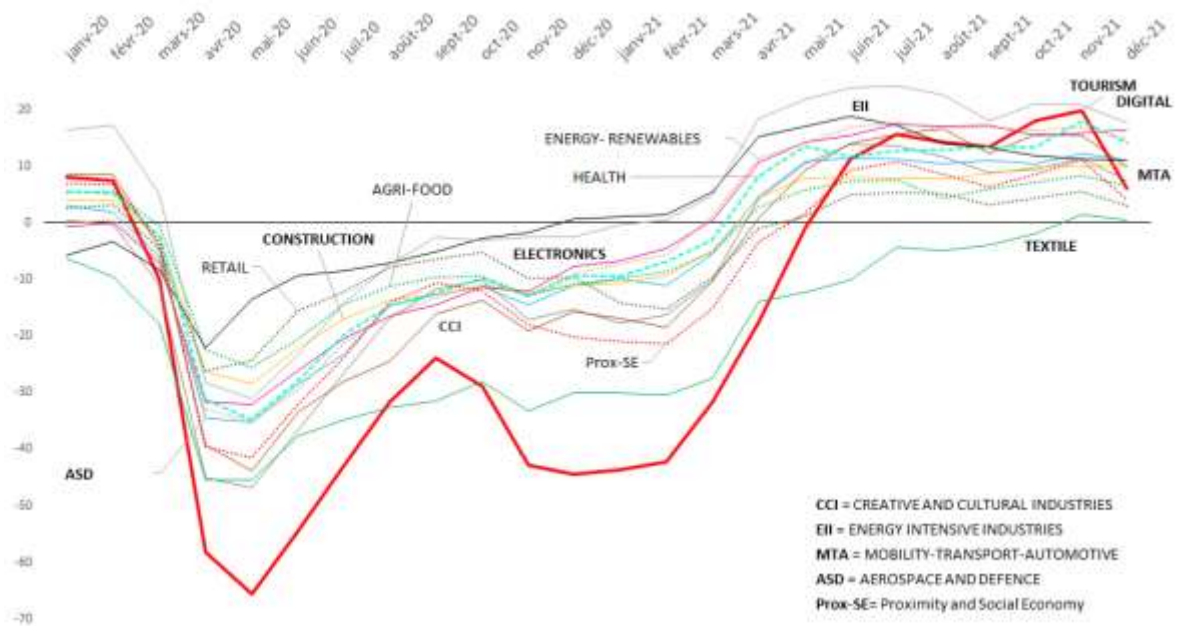
by měly zohledňovat každý z těchto stavebních kamenů z hlediska: zelené transformace (environmentální udržitelnost a klimatická neutralita), digitální transformace, posunu k větší odolnosti.

V příloze 3 této zprávy je názorně ukázáno, jak jsou stavební kameny plánu přiřazeny ke struktuře této zprávy. Po úvodu se zpráva zabývá rámci politiky a správy a potřebou jejich revize z hlediska cestovního ruchu. Oddíly věnované zelené a digitální transformaci a odolnosti zahrnují několik stavebních kamenů a následně oddíl věnovaný financování a investicím poskytuje přehled o financování souběžné transformace a budování dlouhodobé odolnosti. Závěrečná část zprávy popisuje plány na podporu a monitorování transformace zapojením zúčastněných stran do aktivního procesu společného provádění a společného návazného sledování opatření nastíněných v rámci cesty transformace.

¹⁴ UNWTO (2020), „[Barometr světového cestovního ruchu](#)“, svazek 18, číslo 6, říjen 2020.

¹⁵ [Změny chování v cestovním ruchu v dobách COVID-19 – Úřad pro publikace EU \(europa.eu\)](#).

¹⁶ Digitální certifikát EU COVID | Evropská komise (europa.eu).

Obrázek 1: Ukazatel důvěry podniků v průmyslových ekosystémech – cestovní ruch znázorněn červenou čarou (výpočty provedlo GŘ GROW.A1 na základě údajů ze Společného harmonizovaného programu EU pro průzkumy u podniků a spotřebitelů)

REGULACE A VEŘEJNÁ SPRÁVA

Regulační faktory a překážky

Stále více digitalizovaná společnost a ekonomika vyžadují regulační změny, aby byly zajištěny spravedlivé, bezpečné a úspěšné služby cestovního ruchu, které udržitelným způsobem uspokojují poptávku. Z informací získaných z konzultací se zúčastněnými stranami vyplynula potřeba podpořit souběžnou transformaci a odolný ekosystém cestovního ruchu tím, že se v několika aspektech zváží změny legislativních rámců.

Digitální transformace

Přístup k údajům, a to jak veřejným, tak soukromým, je pro poskytovatele služeb cestovního ruchu stále důležitější při zavádění inovativních technologií a rozvoji inovativních služeb účinně využívajících zdroje. Evropská datová strategie¹⁷ a zřízení datových prostorů podporované programem Digitální Evropa¹⁸ a aktem o správě dat¹⁹ a aktem o datech²⁰ vytvoří rámec pro lepší sdílení a opakované použití dat, který bude přínosem pro odvětví cestovního ruchu.

V ekosystému cestovního ruchu se stále častěji objevují platformy online zprostředkovatelských služeb. V souvislosti s rozvojem ekonomiky platform navrhla Komise nová pravidla pro digitální platformy. Cílem nařízení o vztazích mezi platformami a podniky²¹ je zlepšit spravedlnost a transparentnost a prostředky k řešení problémů, které mohou vzniknout podnikům nabízejícím služby prostřednictvím digitálních platform. Akt o digitálních službách²² vytváří základ pro pravidla a předpisy na ochranu základních práv spotřebitelů, pro vytvoření transparentního a odpovědného rámce pro online platformy a pro podporu inovací, konkurenceschopnosti a růstu na jednotném trhu. Akt o digitálních trzích²³ se snaží zajistit spravedlivé

podnikatelské prostředí pro velké i menší online platformy na digitálních trzích. Za účelem zlepšení pracovních podmínek osob, které si najdou práci prostřednictvím digitálních pracovních platform (např. platform pro osobní dopravu a rozvoz potravin), navrhla Komise²⁴ soubor opatření včetně směrnice o zlepšení pracovních podmínek při práci prostřednictvím platform, která byla přijata v prosinci 2021²⁵.

Služby krátkodobého pronájmu.

V souvislosti se strategií pro malé a střední podniky²⁶ bylo oznámeno, že Komise se bude za účelem posílení cestovního ruchu v EU zabývat vytvořením rámce pro služby krátkodobého pronájmu ubytování. V září 2021 Komise zveřejnila online konzultaci k této iniciativě²⁷. Iniciativa týkající se krátkodobých pronájmů zlepší transparentnost a společně s aktem o digitálních službách²⁸, aktem o digitálních trzích²⁹ a dalšími příslušnými právními předpisy podpoří regulační prostředí v ekosystému cestovního ruchu. Zlepšením rozsahu sledování poskytování služeb krátkodobého pronájmu hostiteli by legislativní iniciativa mohla pomoci zajistit transparentnost a zlepšit přístup hostitelů na trh. Iniciativa by však neměla nadměrně zatěžovat malé a střední podniky, které tyto pronájmy spravují nebo poskytují online platformy.

Téma 1³⁰: Spravedlivá opatření pro krátkodobé pronájmy

- Posílení rámce EU pro krátkodobé pronájmy s cílem zvýšit transparentnost a zlepšit přístup na trh
- Provádění politik týkajících se krátkodobého pronájmu, které podporují vyvážené, spravedlivé a transparentní služby krátkodobého pronájmu

¹⁷ [Evropská datová strategie | Evropská komise \(europa.eu\)](#).

¹⁸ Viz [program Digitální Evropa](#), Pracovní program 2021–2022, Přípravné akce pro datový prostor pro cestovní ruch ([DIGITAL-2021-PREFACTS-DS-01-TOURISM](#)).

¹⁹ [Akt o správě dat | Formování digitální budoucnosti Evropy \(europa.eu\)](#).

²⁰ [Akt o datech: Podniky a občané za spravedlivou datovou ekonomiku | Formování digitální budoucnosti Evropy \(europa.eu\)](#).

²¹ [EUR-Lex – 32019R1150 – CS – EUR-Lex \(europa.eu\)](#).

²² [Legislativní balíček související s aktem o digitálních službách | Formování digitální budoucnosti Evropy \(europa.eu\)](#).

²³ [Akt o digitálních trzích: Zajištění spravedlivých a otevřených digitálních trhů | Evropská komise \(europa.eu\)](#).

²⁴ [Zlepšení pracovních podmínek při práci prostřednictvím platform \(europa.eu\)](#).

²⁵ [COM\(2021\) 762 final](#)

²⁶ [COM\(2020\) 103 final](#)

²⁷ [Služby cestovního ruchu – iniciativa týkající se krátkodobých pronájmů \(europa.eu\)](#).

²⁸ [Legislativní balíček související s aktem o digitálních službách | Formování digitální budoucnosti Evropy \(europa.eu\)](#).

²⁹ [Akt o digitálních trzích: Zajištění spravedlivých a otevřených digitálních trhů | Evropská komise \(europa.eu\)](#).

³⁰ Navrhované subjekty a výstupy opatření v rámci různých témat jsou shrnuty v příloze 1.

Multimodální prodej jízdenek.

Digitalizace ekosystému cestovního ruchu umožňuje stále snadnější vyhledávání a rezervaci jízdenek online. To však není snadné, pokud cesta „od dveří ke dveřím“ vyžaduje multimodální dopravu, například kombinaci letecké, železniční a místní dopravy. S cílem pomoci cestovatelům plánovat a nakupovat cesty kombinující různé dopravní prostředky nebo využívající různé provozovatele oznámila Komise v rámci Strategie pro udržitelnou a inteligentní mobilitu iniciativu, jejímž účelem je překonat tržní překážky spojené s poskytováním digitálních služeb v oblasti mobility. V září 2021 zveřejnila Komise veřejnou konzultaci k této iniciativě³¹.

Téma 2: Regulační podpora multimodálního cestování

- Posílení rámce EU pro snadnější plánování multimodálních cest a prodej jízdenek prostřednictvím digitálních služeb

Zelená transformace

Konzultace se zúčastněnými stranami poukázaly na vazby, které souvisejí s ekologičtějším cestovním ruchem a s prováděním několika probíhajících legislativních iniciativ týkajících se ochrany životního prostředí a klimatické neutrality.

Dne 14. července 2021 přijala Komise sérii legislativních návrhů³², tzv. balíček „Fit for 55“³³, v němž stanoví, jak hodlá dosáhnout klimatické neutrality v EU do roku 2050 a snížit emise skleníkových plynů do roku 2030 nejméně o 55 % ve srovnání s rokem 1990. Balíček navrhuje revizi většiny právních předpisů EU v oblasti klimatu a energetiky, včetně systému EU pro obchodování s povolenkami na emise skleníkových plynů, nařízení o „sdílení úsilí“, obnovitelných zdrojů energie a energetické účinnosti, dopravy a využívání půdy. Stanovuje praktické způsoby, jakými Komise hodlá

dosáhnout cílů EU v oblasti klimatu v rámci Zelené dohody pro Evropu, a to v souladu se zásadou „významně nepoškozovat“³⁴. Jednání a rozhodnutí spolunormotvůrců o těchto legislativních návrzích budou mít zásadní dopad na zelenou transformaci služeb a činností cestovního ruchu.

Dne 14. prosince 2021 Komise rovněž přijala návrh doporučení Rady ohledně zajištění spravedlivé transformace na klimatickou neutralitu, které má členským státům poskytnout pokyny pro navrhování, provádění a hodnocení doprovodných politik, jež jsou nezbytné k plnému využití potenciálu zelené transformace v oblasti vytváření pracovních míst při současném zmírnění případných nepříznivých účinků³⁵. Tento návrh obsahuje odkazy na cesty transformace a na úlohu a zapojení sociálních partnerů do jejich navrhování a provádění.

Zelená transformace pro organizace cestovního ruchu ve veřejném i soukromém sektoru bude podpořena následujícími legislativními iniciativami³⁶:

- navržení závazných cílů EU v oblasti obnovy přírody³⁷, jak bylo oznámeno ve strategii EU v oblasti biologické rozmanitosti do roku 2030³⁸,
- navržení závazných cílů pro snížení plýtvání potravinami v celé EU³⁹, jak bylo oznámeno ve strategii Od zemědělce ke spotřebiteli⁴⁰,
- provedení směrnice (EU) 2019/904⁴¹ o plastech na jedno použití, aby byly všechny plastové obaly do roku 2030 opětovně použitelné nebo recyklovatelné, a příprava návrhu opatření k omezení záměrně přidávaných mikroplastů a neúmyslného uvolňování mikroplastů, jak požaduje akční plán oběhového hospodářství⁴²,
- splnění cílů směrnice o čištění městských odpadních vod⁴³, pokud jde o odvádění a čištění, s přihlédnutím k probíhající revizi směrnice,

³¹ [Komise zjišťuje názory na novou iniciativu, která má usnadnit plánování cest a prodej jízdenek \(europa.eu\).](#)

³² [Realizace Zelené dohody pro Evropu \(europa.eu\).](#)

³³ [COM\(2021\) 550 final](#)

³⁴ [Do no significant harm.](#)

[Technical guidance by the commission.pdf \(europa.eu\) \(Zásada „významně nepoškozovat“ – Technické pokyny Komise\).](#)

³⁵ [COM\(2021\) 801 final](#) a [SWD\(2021\) 452 final](#).

³⁶ Tento výčet není vyčerpávající.

³⁷ [Cíle EU v oblasti obnovy přírody \(europa.eu\).](#)

³⁸ [Strategie v oblasti biologické rozmanitosti do roku 2030 \(europa.eu\).](#)

³⁹ [Měření potravinového odpadu \(europa.eu\).](#)

⁴⁰ [Strategie „od zemědělce ke spotřebiteli“ \(europa.eu\).](#)

⁴¹ [Směrnice \(EU\) 2019/904](#) o omezení dopadu některých plastových výrobků na životní prostředí.

⁴² [COM\(2020\) 98 final](#)

⁴³ [Směrnice Rady 91/271/EHS](#) o čištění městských odpadních vod.

- navržení harmonizovaných pravidel pro používání a dodávky udržitelných leteckých paliv⁴⁴,
- navržení pravidel pro využívání obnovitelných a nízkouhlíkových paliv v námořní dopravě⁴⁵,
- posílení inteligentní a udržitelné sítě TEN-T s dálkovou, noční a přeshraniční osobní železniční dopravou⁴⁶,
- revize směrnice o energetické náročnosti budov⁴⁷, která požaduje, aby všechny nové budovy byly od roku 2030 bezemisní a aby nové veřejné budovy tento požadavek splňovaly od roku 2027,
- změna směrnice o obnovitelných zdrojích energie s cílem navýšit do roku 2030 současný podíl obnovitelných zdrojů energie v celkovém mixu zdrojů EU z 32 % na 40 %⁴⁸,
- revize směrnice o energetické účinnosti⁴⁹, která od roku 2024 do roku 2030 téměř zdvojnásobí roční závazky zemí EU v oblasti úspor energie,
- revize nařízení (EU) 2019/631 o výkonnostních normách pro emise CO₂ pro osobní automobily a lehká užitková vozidla⁵⁰.

Odolnost

Krise COVID-19 odhalila slabá místa současného regulačního rámce, pokud jde o reakci na neočekávané události, které vedou k hromadnému rušení služeb zarezervovaných cestujícími a osobami využívajícími souborné služby pro cesty. Slabá místa se projevila také ve schopnosti přizpůsobit se dalším požadavkům v oblasti veřejného zdraví (např. kontrola výsledků testů, různé certifikáty), což ztížilo „bezproblémové cestování“, které bylo dříve v EU považováno za samozřejmost. Další regulační potřeby se týkají nástrojů, které jsou k dispozici pro sledování ekosystému a

jeho pokroku směrem k souběžné transformaci a dlouhodobé odolnosti.

Při poskytování právní ochrany cestujícím hrají klíčovou roli směrnice o souborných službách pro cesty⁵¹ (směrnice (EU) 2015/2302) a nařízení o právech cestujících⁵². Během pandemie COVID-19 však značný počet cestujících a osob využívajících souborné služby pro cesty, jejichž cestovní služby byly zrušeny, neobdržel včas náhradu v souladu s těmito pravidly. To odráží problémy s likviditou, kterým čelí mnoho podniků v odvětví cestovního ruchu, a problémy v případech, kdy jsou do řetězců plateb a vracení peněz zapojeny různé podniky⁵³. Například organizátoři souborných služeb pro cesty byli povinni vrátit předplacené částky bez ohledu na to, zda peníze stále drží, nebo zda je obdrželi zpět od poskytovatelů služeb, například od letecké společnosti. Naopak někteří cestující neobdrželi od (online) cestovní kanceláře náhradu za letenku, přestože jí dopravci částku již zaplatili.

V rámci Strategie pro udržitelnou a inteligentní mobilitu⁵⁴ a Nové agendy pro spotřebitele⁵⁵ Komise přezkoumá regulační rámec pro práva cestujících a souborné služby pro cesty, aby zajistila jeho odolnost vůči rozsáhlým narušením cestování a zlepšila jeho konzistentnost. Komise rovněž posoudí možnosti odpovídající ochrany cestujících a osob využívajících souborné služby pro cesty před rizikem krize likvidity. Komise rovněž posoudí možnosti ochrany cestujících před platební neschopností dopravců a možnosti vyjasnění ochrany osob využívajících souborné služby pro cesty v případě platební neschopnosti v souvislosti s vrácením předplacených částek.

Pokud jde o letecké společnosti a letiště, Komise s cílem vyhovět dočasně nižšímu leteckému provozu na letištích přijala pravidla pro úlevy od pravidel využívání letištních časů, jejichž platnost je v současné době prodloužena až do letní sezóny 2022⁵⁶. Namísto běžného požadavku na využití alespoň 80 % dané série letištních časů budou muset letecké společnosti využít pouze 64 %, aby si během probíhající

⁴⁴ [COM\(2021\) 561 final 2021/0205\(COD\)](#).

⁴⁵ [COM\(2021\)562 final](#).

⁴⁶ [Účinnější a zelená mobilita \(europa.eu\)](#).

⁴⁷ [COM\(2021\) 802 final](#)

⁴⁸ [Komise představuje revizi směrnice o obnovitelných zdrojích energie | Evropská komise \(europa.eu\)](#).

⁴⁹ [COM\(2021\) 558 final](#)

⁵⁰ [COM\(2021\) 556 final](#)

⁵¹ [Směrnice o souborných službách pro cesty | Evropská komise \(europa.eu\)](#).

⁵² [Nařízení \(ES\) č. 261/2004](#), kterým se stanoví společná pravidla náhrad a pomoci cestujícím v letecké dopravě v případě odepření nástupu na palubu, zrušení nebo významného zpoždění letů.

⁵³ [COM\(2021\) 90 final](#)

⁵⁴ [COM\(2020\) 789 final](#).

⁵⁵ [COM\(2020\) 696 final](#).

⁵⁶ [Letecká doprava: prodloužení platnosti pravidel pro úlevy od pravidel využívání letištních časů pro letecké společnosti \(europa.eu\)](#).

pandemie COVID-19 zachovaly historická práva týkající se těchto letištních časů.

V prosinci 2021 navrhla Komise⁵⁷ přijmout nová pravidla, aby byl schengenský prostor bez kontrol na vnitřních hranicích odolnější a způsobilý pro budoucí krizi. Cílem aktualizace je zajistit, aby znovuzavedení kontrol na vnitřních hranicích členskými státy zůstalo krajním řešením. Nová pravidla rovněž zavádějí společné nástroje pro účinnější správu vnějších hranic v případě krize v oblasti veřejného zdraví, přičemž vycházejí ze zkušeností získaných při pandemii COVID-19, a zajišťují tak lepší správu vnějších a vnitřních hranic Unie. Nabízejí tím další předvídatelnost jak pro odvětví cestovního ruchu, tak pro cestující.

Nařízení (EU) č. 692/2011⁵⁸ o evropské statistice cestovního ruchu popisuje, jak by členské státy měly přispívat k harmonizovanému sběru údajů o cestovním ruchu. Diskuse se zúčastněnými stranami výrazně zdůraznily potřebu zlepšit pokrytí statistik cestovního ruchu od základních statistik o cestách a přenocováních až po údaje o sociálních, environmentálních a ekonomických dopadech cestovního ruchu. To bude s největší pravděpodobností vyžadovat revizi právního základu pro harmonizovaný sběr údajů, například začlenění probíhající práce Eurostatu a členských států na vývoji satelitních účtů cestovního ruchu⁵⁹, inovativní přístupy ke zdrojům statistických údajů⁶⁰, další sledování mezinárodních přístupů ke statistice cestovního ruchu⁶¹ a vývoj specifických ukazatelů pro měření zelených, digitálních a socioekonomických aspektů cestovního ruchu. Tyto ukazatele jsou vyvíjeny v rámci iniciativy týkající se přehledu ukazatelů EU v oblasti cestovního ruchu, jak si vyžádala Rada v květnu 2021⁶². Eurostat a národní statistické úřady zahájily v listopadu 2021 v rámci své každoroční pracovní skupiny pro statistiku cestovního ruchu diskusi o revizi nařízení o evropské statistice cestovního ruchu.

Téma 3: Zlepšení statistik a ukazatelů cestovního ruchu

- Revize harmonizovaných pravidel pro sběr údajů o statistice cestovního

ruchu s cílem zahrnout prvky ekonomické, sociální a environmentální udržitelnosti

- Zlepšení přístupu k údajům pro tvorbu oficiálních statistik
- Zahrnutí klíčových ukazatelů udržitelnosti na úrovni destinace do harmonizovaného rámce pro sběr údajů o cestovním ruchu
- Zavedení přehledu ukazatelů EU v oblasti cestovního ruchu na podporu návazného sledování environmentálních, digitálních a socioekonomických aspektů cestovního ruchu na unijní, vnitrostátní a regionální úrovni

Intelligentní a udržitelné strategie cestovního ruchu

Zúčastněné strany potvrdily, že zelená a digitální transformace k dosažení větší odolnosti cestovního ruchu na vnitrostátní a regionální úrovni by se měla řídit komplexními strategiemi cestovního ruchu. Tyto strategie by měly být založeny na zásadách udržitelného rozvoje, které zohledňují hospodářskou, environmentální a sociální udržitelnost. Vyžaduje to také účinné řízení založené na spolupráci, které bere v úvahu podněty a názory všech zúčastněných skupin. Strategie cestovního ruchu by měly věnovat velkou pozornost:

- provádění výše uvedených nařízení (pokud jde o jejich environmentální cíle, digitalizaci, sběr údajů a sledování),
- řešení konkrétních problémů turistických destinací (nutnost zmírnit dopady změny klimatu a přizpůsobení se této změně⁶³, infrastruktura potřebná ke zlepšení udržitelnosti, tlaky na biologickou rozmanitost, vodní zdroje nebo znečištění),
- specifické přednosti turistických destinací z hlediska přírodních zdrojů, kulturního dědictví a potenciálu

⁵⁷ COM(2021) 891 final.

⁵⁸ Nařízení (EU) č. 692/2011 o evropské statistice cestovního ruchu.

⁵⁹ [Satelitní účty cestovního ruchu v Evropě – vydání 2019 – Produkty: Statistické zprávy – Eurostat \(europa.eu\)](#).

⁶⁰ Eurostat (2017). [Tourism statistics: early adopters of big data? \(Statistiky cestovního ruchu: první uživatelé dat velkého objemu?\)](#).

⁶¹ [Statistiky UNWTO – Systém OSN | UNWTO](#).

⁶² <https://www.consilium.europa.eu/media/49960/st08881-en21.pdf>

⁶³ Opatření k přizpůsobení se změně klimatu v odvětví cestovního ruchu viz oddíl 2.7 ve studii: [Study on adaptation modelling: comprehensive desk review: climate adaptation models and tools \(Studie o modelování adaptace: komplexní pohled: modely a nástroje přizpůsobení se změně klimatu\)](#).

poskytnout zákazníkům jedinečné a autentické zážitky,

- inkluzivita a přístupnost, včetně osob se zdravotním postižením,
- podpora malých a středních podniků a kulturních a tvůrčích odvětví v jejich klíčové roli v ekosystému cestovního ruchu, pokud jde o technickou pomoc a financování potřebné k dosažení cílů strategie.

V závislosti na uspořádání řízení cestovního ruchu v členských státech a regionech mohou být orgány odpovědnými za vypracování strategií cestovního ruchu orgány na celostátní, regionální nebo místní úrovni. V přeshraničních oblastech, například v pobřežních komunitách, by mohlo být přínosné vypracovat komplexní strategii na úrovni přímořských oblastí nebo na makroregionální úrovni, která by byla sladěna se stávajícími iniciativami a která by podpořila koordinaci a spolupráci zúčastněných stran přes hranice. Pro takové regiony EU, jako jsou nejvzdálenější regiony⁶⁴, by mohlo být vhodné rozvíjet tuto spolupráci v oblasti strategií udržitelného cestovního ruchu společně se třetími zeměmi a územími v jejich přímé zeměpisné blízkosti. Při rozvoji inteligentního a udržitelného cestovního ruchu mohou pomoci také strategie inteligentní specializace⁶⁵.

Diskuse na neformálním ministerském zasedání dne 16. listopadu 2021⁶⁶ ukázaly, že mnoho členských států již vypracovalo nebo právě vypracovává nové strategie cestovního ruchu, které zahrnují typy nebo opatření a cíle projednané během procesu konzultací se zúčastněnými stranami v rámci cesty transformace. Tyto příklady mohou poskytnout osvědčené postupy, z nichž mohou ostatní země a regiony čerpat při vytváření nebo aktualizaci svých specifických strategií.

Téma 4: Vypracování nebo aktualizace komplexních strategií cestovního ruchu

- Vypracování komplexních celostátních nebo regionálních strategií zohledňujících ekonomickou,

environmentální a sociální udržitelnost cestovního ruchu

- Pokyny a výměna osvědčených postupů pro tvorbu strategií na celostátní, regionální a místní úrovni

Společné řízení turistických destinací

Aby byly celostátní nebo regionální strategie cestovního ruchu konkrétní a použitelné, je třeba je doplnit místně vypracovanými a upravenými pracovními plány. V závislosti na místní destinaci může být za vypracování nebo řízení pracovního plánu odpovědný místní úřad nebo organizace destinačního managementu (DMO). Jelikož k podpoře činnosti zúčastněných stran v oblasti cestovního ruchu jsou zapotřebí dovednosti a zdroje obou těchto subjektů, bylo by nejlepším řešením zajistit, aby společně připravily místní strategii cestovního ruchu a pracovní plán a navazovaly na ně.

Konzultace se zúčastněnými stranami odhalily, že spolupráce mezi všemi zúčastněnými stranami je důležitá pro zajištění udržitelného cestovního ruchu, který má pozitivní čisté dopady na navštívené komunity v okolí turistické destinace. Mělo by se jednat o organizace veřejného a soukromého sektoru, místní výrobce a služby, kulturní a kreativní odvětví, místní orgány, organizace pro řízení cestovního ruchu a místní sdružení a obyvatele. Návštěvníci by také měli mít možnost vyjádřit svůj názor, který by pomohl zlepšit zážitek návštěvníků a zároveň zohlednit potřeby a zájmy navštívené komunity. Tato spolupráce by měla podpořit místní veřejné prostory a služby, marketing cestovního ruchu a koncepci služeb a mechanismy sledování dopadu cestovního ruchu na místní úrovni.

Některé z osvědčených postupů shromážděných v soutěžích o titul „Evropské hlavní město inteligentního cestovního ruchu“ využívají přístup založený na spolupráci a inkluzivním řízení, kdy organizace destinačního managementu přebírají strategické úkoly a do rozhodovacího procesu je zapojena místní komunita a úřady. Jedná se o příklady

⁶⁴ Nejvzdálenějšími regiony EU, definovanými v článku 349 Smlouvy o fungování EU (SFEU), je devět regionů EU v Atlantském oceánu, Indickém oceánu, Karibiku a Latinské Americe. SFEU stanoví na podporu těchto regionů konkrétně přizpůsobená opatření EU.

⁶⁵ [Domovská stránka – Platforma pro inteligentní specializaci \(europa.eu\)](https://www.europa.eu).

⁶⁶ [Neformální zasedání ministrů cestovního ruchu a 20. evropské fórum cestovního ruchu – slovinské předsednictví Rady EU 2021 \(europa.eu\)](https://www.europa.eu).

správné praxe, které by mohly následovat další organizace destinačního managementu v celé EU.

Téma 5: Společné řízení turistických destinací

- Zavedení modelů destinačního managementu založených na spolupráci a podporovaných daty
- Poskytování ocenění za inteligentní destinační management (Hlavní města inteligentního cestovního ruchu)
- Studium a sdílení osvědčených postupů v oblasti destinačního managementu

ZELENÁ A DIGITÁLNÍ TRANSFORMACE

Synergie s jinými ekosystémy

Vazby mezi ostatními průmyslovými ekosystémy mohou přispívat k souběžné transformaci a odolnosti ekosystému cestovního ruchu a mohou je i brzdit⁶⁷. Průřezový charakter cestovního ruchu by měl být uznán přístupem „meziresortní spolupráce“, který vyžaduje koordinaci mezi místní, regionální, celostátní a unijní úrovní. Zúčastněné strany určily několik oblastí pro opatření v rámci souběžné transformace, ve kterých existují vazby na cíle a opatření v souvisejících průmyslových ekosystémech a které podporují konkurenceschopnost ekosystému cestovního ruchu EU.

Na schopnost ekosystému cestovního ruchu být zelenější, digitálnější a odolnější mají přímý dopad následující ekosystémy:

- „Vzdušný a kosmický prostor“ pro služby a aplikace založené na družicových datech, pro podporu udržitelnosti, ekologizace a digitalizace v odvětví cestovního ruchu (např. nástroje pro sledování turistických toků, udržitelnou mobilitu nebo předpovědi a řízení extrémních povětrnostních jevů).
- „Zemědělsko-potravinářský“, pro zlepšení potravinových systémů a služeb, spolehlivé místní dodavatelské řetězce a snížení plýtvání potravinami v pohostinství.
- „Výstavba“ pro budování a renovaci udržitelnějších a odolnějších infrastruktur cestovního ruchu.
- „Kulturní a kreativní odvětví“ pro rozvoj inovativního cestovního ruchu založeného na kulturním dědictví, tradicích, umění a autentických kulturních zážitcích.
- „Digitální odvětví“ pro rozvoj digitalizovaných procesů, využívání umělé inteligence a nových technologií, posílení udržitelného výběru spotřebitelů

a inovativních služeb cestovního ruchu založených na datech.

- „Zdraví“ pro zajištění přístupu ke zdravotní péči při cestách mimo místo trvalého bydliště.
- „Mobilita, doprava a automobily“ pro rozvoj udržitelné mobility cestujících a návštěvníků (snížování emisí z letadel, výletních lodí, trajektů, dálkových autobusů, pronajatých automobilů atd.).
- „Blízkost, sociální ekonomika a občanská bezpečnost“ pro služby založené na platformě, např. pro zajištění místní dopravy, stravování a kulturních a aktivních turistických zážitků pro návštěvníky (a obyvatele).
- „Maloobchod“ pro poskytování udržitelnějších a kvalitnějších nákupních příležitostí pro návštěvníky (a obyvatele) a přispívání k živobytí a atraktivitě turistických oblastí

Uspokojení poptávky po udržitelnějším cestovním ruchu

Konkurenceschopnost cestovního ruchu v EU bude do značné míry záviset na jeho schopnosti uspokojit potřebu a požadavek zákazníků, aby se stal udržitelnějším. Průzkum Eurobarometr z října 2021⁶⁸ ukázal, že 82 % Evropanů je ochotno změnit své cestovní návyky ve prospěch udržitelnějších postupů, včetně spotřeby místních produktů, snížení množství odpadu a spotřeby vody, cestování mimo sezónu nebo do méně navštěvovaných destinací a výběru dopravních prostředků podle jejich ekologického dopadu. Při výběru destinace se zajímají především o přírodu (41 %) a kulturu (42 %) a třetina z nich by byla ochotna zaplatit více za podporu místní přírody a místních komunit. Z dalších průzkumů také vyplývá, že 65 % cestovatelů by mělo zájem o autentické zážitky spojené s místní kulturou⁶⁹ (sociální udržitelnost).

Několik politických strategií zdůrazňuje cíle Zelené dohody pro Evropu⁷⁰, kterými by se měl řídit i ekosystém cestovního ruchu. Tyto strategie představují klíčové cíle transformace pro cestovní ruch a odrážejí se v očekáváních zákazníků, kteří dbají na

⁶⁷ Ekosystém cestovního ruchu má přímý dopad na zdraví několika dalších ekosystémů a naopak (např. dopad uzavření pohostinství na zemědělsko-potravinářský ekosystém, dopad omezení cestování na výrobce letadel). Hospodářská odvětví sdílená s ostatními ekosystémy jsou uvedena v tabulce 1.

⁶⁸ [Postoje Evropanů k cestovnímu ruchu – listopad 2021 – průzkum Eurobarometr \(europa.eu\)](#).

⁶⁹ Booking.com (2021). [Sustainable Travel report](#) (Zpráva o udržitelném cestování).

⁷⁰ [Zelená dohoda pro Evropu | Evropská komise \(europa.eu\)](#).

udržitelnost. Mezi hlavní strategie a související cíle patří:

- Podniky osobní dopravy (letecká⁷¹, vodní a pozemní doprava) by měly snížit emise skleníkových plynů v souladu s cíli evropského právního rámce pro klima⁷² stát se do roku 2050 klimaticky neutrálními⁷³.
- Města a regiony by měly rozvíjet udržitelnou mobilitu pro klimaticky neutrální města, a to i díky využívání kosmických dat a aplikací EU, s plány udržitelné mobility a zdvojnásobením vysokorychlostní železniční dopravy do roku 2030, v návaznosti na Strategii pro udržitelnou a inteligentní mobilitu⁷⁴ a misi EU „Klimaticky neutrální a inteligentní města“⁷⁵.
- Budovy musí být energeticky účinnější a lépe využívající zdroje a podpora energetiky musí směřovat k udržitelným obnovitelným zdrojům energie, a to v návaznosti na strategii renovační vlny a její akční plán⁷⁶.
- Pohostinství a všechny služby cestovního ruchu by měly usilovat o oběhové modely a snižovat svou environmentální stopu v souladu s akčním plánem pro oběhové hospodářství⁷⁷ a akčním plánem pro nulové znečištění⁷⁸. Součástí toho je snížení množství zbytkového (nerecyklovaného) odpadu na polovinu do roku 2030 a snížení množství potravinového odpadu, jednorázových plastů, látek znečišťujících ovzduší a znečištění vody při současném zvýšení účinnosti využívání vody.
- Účinné využívání vody je třeba zlepšit prostřednictvím a podporou širšího využívání plánů pro zvládání sucha, jakož i udržitelného hospodaření s půdou a využívání půdy v souladu se strategií přizpůsobení se klimatu⁷⁹.
- Spotřebitelé musí mít možnost volby díky transparentnějším informacím o udržitelnosti a environmentální stopě destinací / služeb cestovního ruchu

v souladu s akčním plánem pro oběhové hospodářství.

- Subjekty pobřežního a námořního cestovního ruchu by měly rozvíjet udržitelný cestovní ruch v souladu s novým přístupem k udržitelné modré ekonomice v EU⁸⁰, evropskou strategií pro větší růst a zaměstnanost v pobřežním a námořním cestovním ruchu⁸¹ a misí EU „Obnovit naše oceány a vody do roku 2030“⁸².

Konkrétní výzvy v ekosystému cestovního ruchu se týkají cílů snížit množství jednorázových materiálů a odpadů, zlepšit účinnost využívání vody a hygienické podmínky a zároveň zajistit zdraví a bezpečnost návštěvníků.

Téma 6: Udržitelná mobilita

- Podniky osobní dopravy vypracují plány na snížení emisí skleníkových plynů v souladu s cíli právního rámce pro klima
- Zahrnutí pohledu návštěvníků do plánů udržitelné mobility měst a regionů, a to i v menších destinacích
- Zvýšení atraktivity železnice pro návštěvníky

Téma 7: Oběhovitost služeb cestovního ruchu

- Rozvoj používání místních surovin s nízkou environmentální stopou, aby se snížil dopad stravovacích služeb na životní prostředí
- Snížení plýtvání potravinami v pohostinství
- Snižování a třídění celkového odpadu ze služeb cestovního ruchu
- Zvýšení účinnosti využívání vody, zmírnění nedostatku a znečištění

⁷¹ Evropský letecký sektor podporuje snižování emisí CO₂ v letectví a udržitelnější létání prostřednictvím závazků v rámci programu [Destination 2050](#).

⁷² [Evropský právní rámec pro klima \(europa.eu\)](#).

⁷³ [Realizace Zelené dohody pro Evropu \(europa.eu\)](#).

⁷⁴ [Strategie mobility \(europa.eu\)](#).

⁷⁵ [Mise EU: Klimaticky neutrální a inteligentní města | Evropská komise \(europa.eu\)](#).

⁷⁶ [COM\(2020\) 662 final, SWD\(2020\) 550 final](#).

⁷⁷ [Akční plán pro oběhové hospodářství \(europa.eu\)](#).

⁷⁸ [Akční plán pro nulové znečištění \(europa.eu\)](#).

⁷⁹ [COM\(2021\) 82 final](#).

⁸⁰ [Udržitelná modrá ekonomika \(europa.eu\)](#).

⁸¹ [COM\(2014\) 86 final](#).

⁸² [Mise EU: Obnova našich oceánů a vod | Evropská komise \(europa.eu\)](#).

vody a zlepšení hygienických podmínek

V ekosystému cestovního ruchu by měla být opatření ke splnění těchto cílů podporována jak na celostátní, tak na regionální úrovni a mohou být podpořena využitím stávajících nástrojů EU. Podniky cestovního ruchu, včetně malých a středních podniků, se mohou přihlásit k systému EU pro environmentální řízení podniků a audit (EMAS)⁸³ a systematicky a transparentně hodnotit, vykazovat a zlepšovat své výsledky v oblasti životního prostředí. Turistická ubytovací zařízení, včetně malých a středních podniků, mohou požádat o udělení ekoznačky EU⁸⁴, značky Evropské unie za vynikající environmentální kvalitu nebo jiné ekoznačky typu I podle normy EN ISO 14024 nebo rovnocenných dobrovolných značek, které jsou nezávislé, založené na více kritériích a ověřené třetí stranou.

Subjekty působící v oblasti cestovního ruchu by také měly podporovat využívání kritérií EU pro zelené veřejné zakázky⁸⁵, která se vztahují na stravovací služby, silniční dopravu a veřejné prostory. Další rozvoj těchto kritérií by mohl rozšířit podporu zelených postupů při zadávání veřejných zakázek. Malé a střední podniky si však budou muset vybudovat kapacitu a budou muset být podporovány technickou pomocí, pokyny pro osvědčené postupy a finančními prostředky, aby mohly tyto požadavky splnit.

Téma 8: Zelená transformace podniků cestovního ruchu a malých a středních podniků

- Podniky cestovního ruchu, včetně malých a středních podniků, se zaregistrují do systému EMAS.
- Turistická ubytovací zařízení, včetně malých a středních podniků, požádají o udělení ekoznačky EU, jiné ekoznačky typu I podle normy EN ISO 14024 nebo rovnocenných dobrovolných značek, které jsou nezávislé, založené na více kritériích a ověřené třetí stranou.
- Subjekty působící v oblasti cestovního ruchu budou podle

potřeby používat příslušná kritéria EU pro zelené veřejné zakázky.

- Programy budování kapacit, technická a finanční pomoc malým a středním podnikům, aby se mohly zapojit do postupů a programů šetrných k životnímu prostředí.

Digitalizace služeb cestovního ruchu

Digitalizace ekonomiky a společnosti v širším slova smyslu a větší rozsah tvorby a sběru dat a datových služeb poskytnou příležitosti k transformaci služeb cestovního ruchu. Mohou změnit své podnikání tak, aby poskytovaly udržitelnější a inovativnější služby, které poskytují dlouhodobé a technologicky obohacené personalizované zážitky. Sdílení dat (včetně družicových dat) mezi veřejným a soukromým sektorem může pomoci vytvořit inovativní služby cestovního ruchu, které podporují udržitelnost (např. mobilita a doprava v cestovním ruchu), řídit toky cestovního ruchu na základě dat v reálném čase (např. řízení velkého množství lidí u zajímavosti), stimulovat poptávku po cestovním ruchu a účinněji sladit nabídku (např. nadměrný cestovní ruch) nebo služby, které vytvářejí data a statistiky pro účely tvorby politik a rozhodování.

Klíčovým faktorem pro zvýšení konkurenceschopnosti a inovací ve službách cestovního ruchu je lepší a inovativní využívání dat. V současné době jsou rezervace v cestovním ruchu a data související s vyhledáváním většinou pod kontrolou nadnárodních platforem, což podnikům, které tyto služby cestovního ruchu poskytují, umožňuje nulový nebo jen omezený přístup (a to ani veřejným orgánům). Tyto podniky by mohly tato data využít k předvídání poptávky po svých službách, k analýze profilů zákazníků a obchodních trendů a v konečném důsledku k poskytování lepší zákaznické zkušenosti.

Pro usnadnění nových typů dohod o sdílení dat a vytváření nových platforem by mohlo být důležité vytváření partnerství veřejného a soukromého sektoru. Sdílení dat mezi soukromými subjekty a veřejnými orgány

⁸³ <https://ec.europa.eu/environment/emas/pdf/other/EMAS-casestudy-tourism-V3.pdf>

⁸⁴ V současné době jsou kritéria pro udělování ekoznačky EU k dispozici pouze pro turistická ubytovací zařízení. Při příští revizi kritérií pro udělování ekoznačky EU bude posouzena možnost

rozšíření působnosti těchto kritérií na další služby cestovního ruchu.

⁸⁵ Kritéria EU – Zelené veřejné zakázky – Životní prostředí – Evropská komise (europa.eu).

může podpořit lepší rozhodování⁸⁶ a zúčastněné strany navrhly, že lepší sdílení dat mezi veřejným a soukromým sektorem by také mohlo výrazně zvýšit konkurenceschopnost a odolnost destinací a malých a středních podniků v cestovním ruchu v dané oblasti. To vyžaduje vytvoření postupů sdílení dat a modelů dohod, které jsou v souladu s nezbytnými pravidly ochrany osobních údajů a respektují oprávněné obchodní zájmy každého partnera. Tyto postupy je třeba sladit s připravovaným aktem o datech⁸⁷.

Z technologického hlediska je také možné vytvářet služby a platformy, jejichž vlastnictví je sdílené a není v rukou několika málo osob. Je třeba podniknout kroky k rozvoji a posílení iniciativ v oblasti služeb cestovního ruchu, v nichž jsou data vlastněna komunitou, jako je tomu v případě družstev platform.

Téma 9: Služby cestovního ruchu založené na datech

- Spolupráce zúčastněných stran s cílem dohodnout se na společných postupech (kodex chování) a aktivně sdílet údaje týkající se cestovního ruchu v evropském datovém prostoru pro cestovní ruch
- Větší využívání sdílení dat při rozvoji personalizovaných služeb cestovního ruchu a destinačního managementu, sledování a poskytování služeb, včetně vytváření nových platform mezi malými a středními podniky
- Využití umělé inteligence a inovací založených na datech, jako jsou místní digitální dvojčata pro prediktivní plánování, s cílem přesně uspokojit poptávku a zvýšit účinnost využívání zdrojů u služeb

Celkově by digitální transformace měla přispět k tomu, aby se informace o nabídce udržitelného cestovního ruchu v EU staly viditelnějšími a známějšími na internetu. Průzkum Eurobarometr 499⁸⁸ ukázal, že při rozhodování o cestování a cestovním ruchu hrají důležitou roli digitální informační zdroje. Více než třetina respondentů Eurobarometru však uvedla, že je pro ně obtížné najít důvěryhodné informace o

nabídce udržitelnosti cestovního ruchu. K podpoře udržitelného cestovního ruchu a účinnému uspokojování rostoucí poptávky je důležité zlepšit dostupnost důvěryhodných informací online, a to i dohodou o mechanismech ověřování a jednotlivých klíčových informacích, které mají být zveřejněny.

Informace o právech spotřebitelů při cestování po EU a za hranice mohou zvýšit důvěru turistů. V této oblasti poskytuje poradenství a pomoc evropské spotřebitelské centrum, a to převážně v odvětvích souvisejících s cestovním ruchem, jako je osobní letecká doprava a souborné služby pro cesty⁸⁹. Regulační rámec upravující alternativní řešení sporů rovněž zajišťuje, že turisté v EU mají přístup k nákladově účinnému a kvalitnímu řešení sporů, pokud se při cestování setkají s problémem týkajícím se práv spotřebitelů⁹⁰.

Téma 10: Zlepšení dostupnosti online informací o nabídce cestovního ruchu

- Zlepšení online dostupnosti ověřených informací o udržitelných, dostupných nebo konkrétně zaměřených nabídkách cestovního ruchu
- Rozvoj partnerství s online portály a rezervačními platformami s cílem zviditelnit certifikované poskytovatele ubytování
- Zajištění dostupnosti informací o právech spotřebitelů a mechanismech řešení sporů pro turisty prostřednictvím digitálních kanálů sítě evropských spotřebitelských center

Klíčová úloha malých a středních podniků

V EU jsou poskytovateli služeb v turistických destinacích většinou malí místní vlastníci. Mikropodniky a malé podniky vytvářejí přibližně 64 % přidané hodnoty ekosystému cestovního ruchu a zaměstnávají 84 % jeho pracovníků⁹¹. Podíl mikropodniků a malých podniků je vysoký zejména v pohostinství (hotely, bary a restaurace), kde mnoho majitelů působí samostatně nebo na základě

⁸⁶ Viz například [dohoda mezi platformami a Eurostatem o sdílení dat o krátkodobém ubytování](#).

⁸⁷ [Akt o datech: Podniky a občané za spravedlivou datovou ekonomiku | Formování digitální budoucnosti Evropy \(europa.eu\)](#).

⁸⁸ [Postoje Evropanů k cestovnímu ruchu – listopad 2021 – průzkum Eurobarometr](#).

⁸⁹ [Síť evropských spotřebitelských center – síť ESC](#).

⁹⁰ [Alternativní řešení sporů pro spotřebitele](#).

⁹¹ [SWD\(2021\) 351 final](#), s. 177.

franšízy velkých skupin. To platí i pro cestovní kanceláře a autokary, i když v menší míře. Vzhledem k roztržitosti těchto dodavatelských řetězců je zapotřebí značné míry koordinace, aby bylo možné dohodnout se na společných cílech a cestách ke změně.

V budoucnu by se místní komunity prostřednictvím sociálněekonomických přístupů mohly stát klíčovým hráčem v přechodu k udržitelnému cestovnímu ruchu. K tomu by mohlo docházet například prostřednictvím komunitních družstev nebo jiných forem malých a středních podniků, v nichž by se místní účastníci dodavatelského řetězce cestovního ruchu podíleli na vlastnictví sdílených aktiv (propagace destinace, koordinace mezi turistickými zařízeními, společná koncepce a správa online rezervačních systémů).

Během procesu spoluvytváření cesty transformace cestovního ruchu zúčastněné strany zdůraznily, že mikropodniky a malé a střední podniky se při zapojení do souběžné transformace potýkají s několika problémy⁹², včetně nedostatečné znalosti stávajících osvědčených postupů a přístupu k nástrojům pro jejich provádění.

Téma 11: Snadno dostupné osvědčené postupy, vzájemné učení a vytváření sítí pro malé a střední podniky

- Vytvoření platformy pro spolupráci malých a středních podniků v cestovním ruchu a destinací, která podpoří jejich přístup k informacím, specifickým nástrojům, osvědčeným postupům a možnostem sdílet znalosti na podporu jejich zapojení do souběžné transformace

Výzkum, inovace a technologie

Oběhový cestovní ruch

Při konzultaci se zúčastněnými stranami byla uznána potřeba výzkumu a inovací pro posílení několika aspektů ekonomiky oběhového cestovního ruchu: vývoj technologií, modelů řízení, inovativních přenositelných postupů a rozsáhlých

pilotních projektů. Ačkoli subjekty působící v oblasti cestovního ruchu obvykle neinvestují do výzkumu a inovací v jiných souvisejících odvětvích⁹³, specifické potřeby v oblasti výzkumu a inovací přesahují rámec cestovního ruchu. Patří mezi ně mimo jiné:

- vývoj udržitelných paliv a dopravních technologií,
- postupy a nástroje pro snížení plýtvání potravinami,
- postupy/technologie pro účinné využívání vodních zdrojů (např. opětovné využívání vody),
- energetická účinnost a účinnost využívání zdrojů,
- oběhové stravovací služby a pohostinství,
- snížení množství jednorázových materiálů při současném zajištění zdraví a bezpečnosti návštěvníků,
- sociální inovace a modely řízení pro spolehlivé místní dodavatelské řetězce, včetně místních projektů obnovitelné energie,
- nízkooenergetické a energeticky nulové stavební technologie,
- nové obalové materiály a
- rozvoj nových modelů udržitelného cestovního ruchu.

Finanční nástroje programu Horizont Evropa⁹⁴ poskytují podporu těmto oblastem v rámci následujících výzev:

- mise v oblasti klimaticky neutrálních a inteligentních měst⁹⁵,
- klastr v oblasti klimatu, energetiky a mobility⁹⁶,
- klastr v oblasti potravin, biohospodářství, přírodních zdrojů, zemědělství a životního prostředí⁹⁷,

⁹² Patří mezi ně rostoucí zadluženost, přístup k financování, dostupnost zaměstnanců, dovednosti a povědomí o relevantních příležitostech. Všem těmto aspektům se věnujeme dále v této zprávě.

⁹³ Například ve srovnávacím přehledu investic do výzkumu a vývoje v EU v roce 2021 se společnost TUI umístila na 587. místě z 1 000 největších investorů do výzkumu a vývoje v EU s 18,7 milionu EUR v roce 2020. Viz

<https://iri.jrc.ec.europa.eu/scoreboard/2021-eu-industrial-rd-investment-scoreboard>

⁹⁴ [Horizont Evropa | Evropská komise \(europa.eu\)](https://eur.europa.eu/horizon).

⁹⁵ [Mise EU: Klimaticky neutrální a inteligentní města | Evropská komise \(europa.eu\)](https://eur.europa.eu/mise).

⁹⁶ [Klastr 5: Klima, energetika a mobilita | Evropská komise \(europa.eu\)](https://eur.europa.eu/klastr).

⁹⁷ [Klastr 6: Potravin, biohospodářství, přírodní zdroje, zemědělství a životní prostředí | Evropská komise \(europa.eu\)](https://eur.europa.eu/klastr).

- klastr v oblasti kultury, kreativity a inkluzivní společnosti⁹⁸.

EU může rovněž poskytovat podporu iniciativám v oblasti výzkumu a inovací a regionálním pilotním projektům, modelům spolupráce a řízení v rámci politiky soudržnosti⁹⁹ a zemědělské politiky (Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova, EZFRV¹⁰⁰), včetně iniciativ přeshraniční regionální spolupráce.

Zúčastněné strany z veřejného i soukromého sektoru jsou vyzývány, aby vytvářely evropská projektová konsorcia, která by se zabývala potřebami výzkumu a inovací pro více oběhový cestovní ruch. Izolované oblasti, jako jsou ostrovy, by mohly být příkladem pro experimentování s plně oběhovými a klimaticky šetrnými přístupy jako pilotní projekty pro obyvatele a návštěvníky. Dalším cílem by mělo být upřednostnění místních obnovitelných vstupů ve skladbě zdrojů energie. Investicemi do místních projektů obnovitelných zdrojů energie mohou turistické oblasti s vysokou sezónní poptávkou zvýšit oběhovost a energetickou bezpečnost a mohou celoročně vytvářet sekundární příjmy¹⁰¹.

Téma 12: Výzkumné a inovační projekty a pilotní projekty v oblasti oběhového a klimaticky šetrného cestovního ruchu

- Zúčastněné strany v oblasti cestovního ruchu, které se zapojují do spolupráce veřejného a soukromého sektoru, připraví výzkumné návrhy pro výzvy k financování, které budou vyhovovat projektům a pilotním projektům v oblasti výzkumu a inovací souvisejícím s oběhovým cestovním ruchem
- Vývoj modelů a přenositelných postupů pro udržitelný cestovní ruch
- Zavedení rozsáhlých pilotních projektů v oblasti udržitelného cestovního ruchu, např. na ostrovech a v odlehlých regionech, včetně nejvzdálenějších regionů

Měření a snižování environmentální stopy

Zelená dohoda pro Evropu požaduje standardní metodu k doložení zelených prohlášení a akční plán oběhového hospodářství upřesňuje, že „Komise navíc navrhne, aby společnosti dokládaly svá environmentální tvrzení pomocí metod environmentální stopy výrobků a organizací“ (PEF a OEF). Tento nástroj se v současné době nachází v přechodné fázi¹⁰², neboť se ve spolupráci s průmyslovými zúčastněnými stranami vytvářejí pravidla pro jednotlivé kategorie odvětví. Tyto metody již byly použity například při shromažďování závazků týkajících se zelené spotřeby¹⁰³ a při vývoji kalkulačky spotřebitelské stopy¹⁰⁴.

Tuto metodiku může dnes použít jakákoli organizace. Aby však bylo možné porovnávat údaje v rámci odvětví nebo kategorie výrobků na základě „průměrné“, „nízké“ nebo „dobré“ výkonnosti, je zapotřebí komplexní sběr údajů podle odvětví a vytvoření pravidel pro jednotlivé kategorie produktů. Je třeba, aby výzkum a inovace pomohly transparentním a nediskriminačním způsobem vypracovat pravidla pro jednotlivé kategorie specifických výrobků a služeb cestovního ruchu (např. s ohledem na okrajové destinace, které musí výrobky dovážet). Je také zapotřebí nástrojů a technologií, které by malým a středním podnikům umožnily uživatelsky přívětivější používání metody environmentální stopy. To by jim zpřístupnilo metodiku a usnadnilo sběr údajů o výpočtu environmentální stopy pro sledování vývoje odvětví v oblasti udržitelnosti.

Téma 13: Podpora používání metodiky PEF a OEF a vypracování pravidel pro odvětvové kategorie pro ekosystém cestovního ruchu

- Podpora zavádění metod PEF/OEF v odvětvích cestovního ruchu za účelem sběru výchozích dat pro tvorbu pravidel pro odvětvové kategorie
- Vypracování pravidel pro kategorie typických produktů a služeb cestovního ruchu s ohledem na různé

⁹⁸ [Klastr 2: Kultura, kreativita a inkluzivní společnost | Evropská komise \(europa.eu\)](#).

⁹⁹ [Politika soudržnosti 2021–2027 – Regionální politika – Evropská komise \(europa.eu\)](#).

¹⁰⁰ [Financování v rámci společné zemědělské politiky | Evropská komise \(europa.eu\)](#).

¹⁰¹ SVS, Cestovní ruch, poptávka po energii a COVID-19, JRC128377, připravuje se.

¹⁰² [Přechodná fáze environmentální stopy – Životní prostředí – Evropská komise \(europa.eu\)](#).

¹⁰³ [Iniciativa „závazek týkající se zelené spotřeby“ | Evropská komise \(europa.eu\)](#).

¹⁰⁴ [Kalkulačka spotřebitelské stopy](#).

kontexty cestovního ruchu (např. odlehlé lokality)

- Vývoj nástrojů na podporu podniků cestovního ruchu při hodnocení jejich produktů a služeb v rámci PEF/OEF

Výzkum a inovace v oblasti technologií a digitálních služeb

Subjekty působící v oblasti cestovního ruchu průběžně generují data prostřednictvím platebních transakcí, nákupů jízdenek, účasti na akcích, návštěv kulturních památek a pomocí určování polohy v mobilních zařízeních. Vzniká tak velké množství dat, která by při plném dodržování právních předpisů o ochraně soukromí a údajů a základních práv uživatelů mohla být využita k lepšímu sladění nabídky a poptávky v oblasti cestovního ruchu a k vytváření nových typů služeb. Interoperabilní technické specifikace pro sdílení dat o cestovním ruchu by mohly usnadnit sdílení dat například s ekosystémy mobility, zemědělsko-potravinářského odvětví a kulturního a kreativního odvětví. Cestovní ruch by se měl poučit z vývoje v jiných ekosystémech. Výzkum a inovace jsou nutné na podporu technického vývoje v oblasti sdílení dat, dohod o správě dat a technických otázek interoperability.

Prioritní oblastí digitální transformace cestovního ruchu je vytvoření společného jazyka a rámce správy pro využívání dat. Datový prostor pro cestovní ruch by měl zajistit interoperabilitu pro všechny provozovatele a pro uživatele a poskytovatele v jiných datových prostorech (např. data o mobilitě¹⁰⁵, data o zemědělství¹⁰⁶, data o zdravotnictví¹⁰⁷ a digitální data o kulturním dědictví), aby se účinně zapojil do evropské ekonomiky založené na datech. Podpůrné centrum pro sdílení dat¹⁰⁸ podporuje rozvoj společných rámců pro všechny odvětvové datové prostory. Významnou podporu datovým prostorům může poskytnout iniciativa Interoperabilní Evropa¹⁰⁹, připravovaný akt o interoperabilní Evropě a minimální mechanismy interoperability vyvinuté městy a pro města v rámci iniciativy living-in.eu.

Stejně jako všechny datové prostory musí být i datový prostor pro cestovní ruch plně v souladu s aktem o datech¹¹⁰.

Program Digitální Evropa vyhlásil výzvu k přípravným pracím¹¹¹ na vytvoření datového prostoru pro cestovní ruch. Stejná výzva je zaměřena na přípravu dalších datových prostorů, které jsou pro ekosystém cestovního ruchu rovněž důležité.

Téma 14: Technická realizace týkající se datového prostoru pro cestovní ruch

- Zúčastněné strany provedou přípravnou akci pro datový prostor pro cestovní ruch

K účinnému využití sdílených dat je zapotřebí výzkum a inovace, aby se vyvinuly a pilotně ověřily nástroje, postupy a technologie pro destinační management založené na datech, které zvýší udržitelnost turistických destinací a sníží přeplněnost míst a služeb. To povede k lepším zážitkům pro turisty i obyvatele. Kromě toho by měla být posílena úloha kulturních a tvůrčích odvětví (v nichž převažují malé a střední podniky), protože se mohou podílet na vytváření nových trhů a služeb zaměřených na udržitelnost.

Služby virtuální a rozšířené reality poskytují nové způsoby, jak pomoci chránit ohrožené přírodní a kulturní zdroje a zároveň návštěvníkům předávají zážitky podobné těm skutečným. Hybridní a rozšířená realita může zlepšit zážitky návštěvníků tím, že zvýší interakci a rozšíří účast na službách cestovního ruchu (např. lidé doma komunikují s návštěvníkem muzea nebo účastníkem akce prostřednictvím virtuálního prostředí) nebo si prohlédnou digitální rekonstrukci historických památek. Tato technologie může dokonce pomoci simulovat budoucí vývoj přírodních a kulturních památek. Lze je využít k zapojení zákazníka do cestovního ruchu před cestou i po ní a prodloužit tak dobu, po kterou se zákazník o službu zajímá. V návaznosti na cíle evropského datového prostoru pro kulturní dědictví digitalizovat statky kulturního

¹⁰⁵ [Workshop o společném evropském prostoru pro data z oblasti mobility | Formování digitální budoucnosti Evropy \(europa.eu\)](#).

¹⁰⁶ [Informační zasedání o společném evropském prostoru pro data z oblasti zemědělství | Formování digitální budoucnosti Evropy \(europa.eu\)](#).

¹⁰⁷ [Evropský prostor pro data z oblasti veřejného zdraví \(europa.eu\)](#).

¹⁰⁸ [Domovská stránka | Centrum pro podporu sdílení dat \(eudatasharing.eu\)](#).

¹⁰⁹ [Interoperabilita a spolupráce v EU | Joinup \(europa.eu\)](#).

¹¹⁰ [Akt o datech: Podniky a občané za spravedlivou datovou ekonomiku | Formování digitální budoucnosti Evropy \(europa.eu\)](#).

¹¹¹ [Vyhledávání financování a nabídek \(europa.eu\)](#).

dědictví¹¹² by výzkum a inovace v této oblasti mohly poskytnout nové inovativní, udržitelné a dostupné formy služeb cestovního ruchu. Poskytovatelé služeb cestovního ruchu by mohli vyvinout inovativní přístupy k využití místních digitálních dvojčat, které umožní další fázi inteligentních a udržitelných měst a komunit¹¹³.

Výzkum, inovace a technologie v těchto oblastech mohou být rozvíjeny prostřednictvím projektů realizovaných v rámci klastrů programu Horizont Evropa „Digitální oblast, průmysl a vesmír“¹¹⁴ a „Kultura, kreativita a inkluzivní společnost“¹¹⁵, EIT, DIGITÁLNÍ Evropa, programu Kreativní Evropa a celostátních a regionálních podpůrných programů. Sdílení osvědčených postupů mezi členskými státy může navíc dále podpořit veřejné financování a regionální spolupráci s cílem stimulovat investice do výzkumu a inovací a zavádění nových technologií v odvětví cestovního ruchu.

Překážky při zavádění nových řešení

Informace o projektech financovaných EU a jejich výsledcích lze nalézt na platformě Komise pro příležitosti k financování a výsledky projektů¹¹⁶, ve službách CORDIS pro projekty v oblasti výzkumu a inovací¹¹⁷, na platformě Kohesio¹¹⁸ a platformě Keep.eu¹¹⁹ pro projekty financované v rámci politiky soudržnosti. Výsledky nejsou vždy dobře známy nebo sdíleny s ostatními uživateli, a to z důvodu neúčinného šíření, nedostatečné přenositelnosti, vysokých nákladů nebo nedostatku dovedností, znalostí a zájmu potenciálních uživatelů. S rostoucím povědomím o zelené a digitální transformaci mezi všemi zúčastněnými stranami v cestovním ruchu se očekává, že zájem o experimentování s novými řešeními a jejich zavádění bude vysoký. Proto je důležité zveřejňovat stávající řešení a přenositelné postupy na podporu inovací v cestovním ruchu. Stejně tak bude důležité

investovat do dovedností a budování kapacit malých a středních podniků a organizací destinačního managementu.

Téma 15: Výzkum a inovace pro digitální nástroje a služby v cestovním ruchu

- Modely a mechanismy destinačního managementu založené na datech
- Inovativní služby cestovního ruchu využívající pokročilé technologie (virtuální realita, rozšířená realita, umělá inteligence) a digitalizované kulturní dědictví

Konkrétní překážkou pro zavádění nových digitálních řešení je nízká úroveň digitálních dovedností v malých a středních podnicích. Dovednosti a infrastruktura potřebné k posouzení a začlenění digitálních nástrojů do služeb cestovního ruchu jsou důležité nejen pro marketing, ale i pro zlepšení účinnosti a udržitelnosti jejich procesů a pro rozvoj inovativních a vylepšených služeb, které uspokojí měnící se poptávku. Bude důležité tyto dovednosti a využívání digitálních nástrojů posílit, aby bylo možné reagovat na nové trendy (např. virtuální realita, data velkého objemu, blockchain, digitální nomádi) a měnící se očekávání zákazníků.

Malé a střední podniky v cestovním ruchu v EU se vyznačují obecně nízkým stupněm digitalizace a obvykle postrádají dovednosti, finance, infrastrukturu i poradenství a politickou podporu¹²⁰. Z údajů Eurostatu vyplývá, že některé ukazatele digitální ekonomiky a společnosti jsou obzvláště nízké v oblasti ubytovacích služeb a služeb odvětví stravování a pohostinství, jako je využívání sociálních médií a internetové reklamy (59 % v roce 2019¹²¹) nebo elektronických faktur při řízení dodavatelského řetězce (27 % v roce 2020)¹²². Digitální kompas pro rok 2030 vytyčuje cíle digitální transformace Evropy a zaměřuje se na čtyři klíčové aspekty: dovednosti, infrastruktura, podniky a státní

¹¹² [Doporučení Komise \(EU\) 2021/1970](#) doporučuje, aby členské státy do roku 2030 digitalizovaly ve 3D veškeré ohrožené kulturní dědictví a 50 % fyzicky nejnavštěvovanějších kulturních památek, budov a lokalit.

¹¹³ [Místní digitální dvojčata: Utváření měst zítřka | Formování digitální budoucnosti Evropy \(europa.eu\)](#).

¹¹⁴ [Klaster 4: Digitální oblast, průmysl a vesmír | Evropská komise \(europa.eu\)](#).

¹¹⁵ [Klaster 2: Kultura, kreativita a inkluzivní společnost | Evropská komise \(europa.eu\)](#).

¹¹⁶ [Projekty a výsledky \(europa.eu\)](#).

¹¹⁷ [CORDIS | Evropská komise \(europa.eu\)](#).

¹¹⁸ [Kohesio](#).

¹¹⁹ [Projekty, partneři a programy přeshraniční spolupráce Interreg, Interreg-NPP, evropský nástroj sousedství a NPP-NPP se zeměmi Evropské unie \(keep.eu\)](#).

¹²⁰ Dredge a kol. (2019). [Digitalisation in Tourism](#) (Digitalizace v cestovním ruchu).

¹²¹ Údaje Eurostatu: [Využívání jakýchkoli sociálních médií pro internetovou reklamu](#).

¹²² Údaje Eurostatu: [Podniky zasílající elektronické faktury vhodné pro automatizované zpracování](#).

správa (veřejné služby)¹²³. Všechny tyto aspekty se týkají malých a středních podniků v cestovním ruchu.

Některé zúčastněné strany naznačily, že důležitou překážkou pro zavádění nových postupů malými a středními podniky v cestovním ruchu je nedostatek konkrétních příkladů, jak postupovat, a možností výměny praktických poznatků s kolegy. To zdůrazňuje nutnost zajistit účinnější mechanismy podpory a vzájemné učení mezi malými a středními podniky v rámci destinací a mezi nimi, jakož i mezi organizacemi destinačního managementu.

Téma 16: Podpora digitalizace malých a středních podniků v cestovním ruchu a destinací

- Zvyšování povědomí malých a středních podniků v cestovním ruchu o výhodách digitalizace a o stávajících evropských, celostátních a regionálních programech digitalizace pro malé a střední podniky
- Vytvoření přehledu existujících přenositelných digitálních nástrojů a postupů pro malé a střední podniky a destinace s možností vyhledávání
- Vytvoření komunity pro sdílení praktických postupů a sdílené sady nástrojů pro destinační management založený na datech

¹²³ [Evropská digitální dekáda: digitální cíle pro rok 2030 | Evropská komise \(europa.eu\)](#).

Potřeby infrastruktury pro dosažení souběžné transformace

Infrastruktura udržitelné mobility

Udržitelné multimodální a aktivní způsoby dopravy ve městech a regionech mohou významně přispět k zelené transformaci v cestovním ruchu, vyžadují však modernizaci dopravní infrastruktury. Ve městech průzkum posouzení potřeb plánů udržitelné městské mobility z roku 2017 ukázal, že v průměru pouze 37 % měst, která odpověděla, zavedlo plán udržitelné městské mobility, přičemž tyto hodnoty se značně lišily, a to od 78 % ve Francii po 6 % v Řecku¹²⁴. Komise k těmto plánům přispívá tím, že poskytuje ukazatele udržitelné městské mobility¹²⁵ a nástroj pro sebehodnocení, který má městům pomoci při provádění prvních kroků¹²⁶. Tyto plány by měly zohlednit a začlenit podněty od obyvatel i návštěvníků, aby pomohly snížit emise skleníkových plynů v turistických destinacích.

Destinace v okrajových regionech, ve venkovských oblastech a na ostrovech, včetně nejvzdálenějších regionů EU, se potýkají se specifickými problémy, pokud jde o možnosti cestování pro návštěvníky. V některých případech mohou zlepšení elektrifikované železniční infrastruktury, plánování časů spojení a multimodální cestovní uzly zlepšit možnosti udržitelného cestování pro cestovatele a usnadnit cestování po EU pomocí moderní, bezpečné a udržitelné dopravní infrastruktury. To může zpřístupnit velmi okrajové regiony, odlehlé a okrajové oblasti a ostrovy pro vnitroeurospý a mezinárodní cestovní ruch a posílit územní soudržnost. To by vyžadovalo věnovat zvláštní pozornost chybějícím přeshraničním vazbám a jejich dokončení. Některé destinace se však budou vždy plně spoléhat na leteckou a námořní dopravu, aby uspokojily své potřeby spojení.

Výzvu udržitelného cestování by měly řešit také místní možnosti cestování v destinaci. V destinacích se potřeby infrastruktury mobility týkají například infrastruktury pro pomalou mobilitu (cyklistické, pěší a zelené oblasti), stejně jako infrastruktury pro nabíjení elektrických vozidel, infrastruktury

pro elektrické koloběžky, elektrokola atd. Využívání těchto možností aktivní mobility společně s možnostmi veřejné dopravy by mělo být podporováno jak u obyvatel, tak u návštěvníků.

Renovace a koncepce s cílem zlepšit energetickou účinnost a účinnost zdrojů, přístupnost a odolnost

Celkově připadá na využívání budov v EU 40 % spotřeby energie a 36 % emisí skleníkových plynů. Tyto údaje se týkají využívání a provozu budov, včetně nepřímých emisí v odvětví elektřiny a tepla, nikoli jejich celého životního cyklu. Odhaduje se, že vtělený uhlík ve stavebnictví představuje přibližně 10 % celkových ročních emisí skleníkových plynů na celém světě¹²⁷.

Strategie vlny renovací¹²⁸ obsahuje akční plán s konkrétními regulačními, finančními a podpůrnými opatřeními na oživení renovací budov, díky nimž bude výstavba méně náročná na energii a zdroje. Cílem je do roku 2030 alespoň zdvojnásobit roční míru energetické renovace budov a podpořit komplexní a účinné renovace, které výrazně zvýší energetickou účinnost.

Komise zahájila projekt Nový evropský Bauhaus¹²⁹, který sdružuje zúčastněné strany a je založen na udržitelnosti se zvláštním zaměřením na oběhovost, estetiku a sociální začlenění. Ke zlepšení přístupnosti a inkluzivity budovy mohou přispět požadavky na přístupnost uvedené v evropském aktu o přístupnosti¹³⁰. Pokyny k plánům pro oživení a odolnost určily renovaci budov jako prioritu pro národní plány oživení v rámci stěžejní iniciativy EU „Renovace“¹³¹.

Výzva ke zdvojnásobení ročního tempa renovací by měla být vyslyšena i u budov souvisejících s cestovním ruchem (např. hotely, nádraží, letiště, ubytovací a restaurační zařízení) a tyto budovy by se měly stát vzorovým příkladem. V oblasti cestovního ruchu toho lze využít také ke zlepšení přístupnosti, atraktivity a funkčnosti prostoru pro dodržování případných mimořádných opatření souvisejících s bezpečností a ochranou zdraví, jak to bylo nutné během pandemie COVID-19. Kromě

¹²⁴ [PolicyBrief_SUMPs_TO4.pdf \(interregeurope.eu\)](#)

¹²⁵ [SUMI \(europa.eu\)](#).

¹²⁶ [Nástroj sebehodnocení pro plán udržitelné městské mobility | Eltis](#).

¹²⁷ [SWD\(2020\) 550 final](#).

¹²⁸ [Renovační vlna \(europa.eu\)](#).

¹²⁹ [Nový evropský Bauhaus: estetika, udržitelnost, pospolitost \(europa.eu\)](#).

¹³⁰ [Směrnice \(EU\) 2019/882 o požadavcích na přístupnost u výrobků a služeb](#).

¹³¹ [SWD\(2021\) 12 final](#)

toho by se všechny nové budovy v cestovním ruchu měly řídit navrhovanou směrnicí o energetické náročnosti budov¹³², která požaduje, aby všechny nové budovy od roku 2030 měly nulové emise, a nové veřejné budovy by měly tento požadavek uplatňovat již od roku 2027. Navíc poprvé přináší pojmy oběhovitosti a životního cyklu. Všechny nové budovy do roku 2030 a velké budovy již do roku 2027 by měly posuzovat a vykazovat své emise uhlíku během celého životního cyklu podle metodiky rámce EU Level(s)¹³³.

Digitální infrastruktura

Konzultace se zúčastněnými stranami poukázaly na nedostatek kvalitního digitálního připojení jako na klíčový problém, který brání pokroku při digitální transformaci cestovního ruchu, zejména pak ve venkovských oblastech. Aktuální analýza Společného výzkumného střediska provedená pro přehled ukazatelů EU v oblasti cestovního ruchu ukazuje, že průměrná rychlost internetu se v jednotlivých regionech NUTS3 značně liší¹³⁴. To má přímý dopad na schopnost těchto destinací poskytovat digitálně rozšířené služby cestovního ruchu nebo ubytovávat návštěvníky, kteří potřebují spolehlivé a rychlé připojení k internetu (např. digitální nomádi pracující na dálku). Pro dosažení digitální transformace ekosystému cestovního ruchu bude velmi důležité splnit cíl Digitálního kompasu, kterým je dosažení pokrytí 5G v celé Evropě do roku 2030¹³⁵.

Malým a středním podnikům v oblasti cestovního ruchu může také chybět základní digitální infrastruktura potřebná k zavedení více digitálních obchodních procesů nebo k tomu, aby zvážily rozvoj digitálních služeb cestovního ruchu. Přestože v současné době má většina společností přístup k internetu, nemusí nutně využívat technologie ve svých pracovních procesech nebo při interakci s klienty. Měly by získat podporu na investice do užitečného softwaru pro řízení podniku, marketing a interakce se zákazníky, aby se mohly stát součástí digitální transformace.

Potřeby týkající se dovedností

Zelené dovednosti. Subjekty působící v cestovním ruchu potřebují dovednosti, aby porozuměly prvkům environmentální

udržitelnosti. Tyto dovednosti jim mohou pomoci splnit nové politické požadavky a uvědomit si, jak by řešení problémů udržitelnosti mohlo přinést nové obchodní příležitosti u zákazníků, jimž stále více leží na srdci životní prostředí. Potřebují také dovednosti pro zavádění opatření pro účinné využívání energie a zdrojů, jakož i pro využívání obnovitelných zdrojů energie v místě. Jedná se o lokální pracovní místa, která nelze přemístit, a je nutné rozvíjet místní dovednosti.

Komise zveřejnila návrh doporučení Rady o vzdělávání pro environmentální udržitelnost¹³⁶, společně s evropským rámcem kompetencí pro udržitelnost¹³⁷. Ty by mohly být vodítkem pro klíčové prvky i pro rozvoj přístupů ke vzdělávání v oblasti zelených dovedností specifických pro cestovní ruch.

Digitální dovednosti. Dovednosti pro využívání digitálních nástrojů a jejich strategickou integraci do pracovních procesů mohou usnadnit vývoj a zavádění účinnějších a kvalitnějších služeb, které uspokojí měnící se poptávku a očekávání zákazníků. Subjekty působící v cestovním ruchu potřebují základní i pokročilé digitální dovednosti. Přístupy k digitálním dovednostem specifickým pro cestovní ruch by mohly být vypracovány na základě evropského rámce digitálních kompetencí¹³⁸, který poskytuje pokyny k různým prvkům, jež je třeba zahrnout pro různé typy cílů v oblasti dovedností.

Klíčovou úlohu pro dlouhodobou odolnost ekosystému cestovního ruchu hraje rozvoj dovedností a pracovních míst pro souběžnou transformaci. Podrobněji se jimi budeme zabývat v dalších částech této zprávy „Dovednosti a pracovní síly“ a „Sociální rozměr“.

¹³² [COM\(2021\) 802 final](#)

¹³³ [Level\(s\) \(europa.eu\)](#).

¹³⁴ Podle klasifikace NUTS 2021 je v EU 1 166 regionů na úrovni NUTS 3; [Souvislosti – NUTS – Nomenklatura územních statistických jednotek – Eurostat \(europa.eu\)](#).

¹³⁵ [Evropská digitální dekáda: digitální cíle pro rok 2030 | Evropská komise \(europa.eu\)](#).

¹³⁶ [Učení v zájmu environmentální udržitelnosti | Evropský prostor vzdělávání \(europa.eu\)](#).

¹³⁷ [Úložiště publikací JRC – GreenComp: Evropský rámec kompetencí v oblasti udržitelnosti \(europa.eu\)](#).

¹³⁸ [DigComp | Vědecké centrum EU \(europa.eu\)](#).

ODOLNOST

Evropa jako globálně konkurenceschopná destinace

Na Evropskou unii připadala v roce 2019 polovina všech mezinárodních příjezdů, přičemž čtyři členské státy patřily mezi deset nejnavštěvovanějších destinací na světě¹³⁹. V roce 2019 představovaly zahraniční příjezdy do ubytovacích zařízení cestovního ruchu 41 % všech cestujících v EU, přičemž 23 % pocházelo z EU a 18 % ze třetích zemí¹⁴⁰. Urychlení souběžné transformace v EU jí může poskytnout klíčovou výhodu v tom, že si udrží náskok v zajišťování cestovního ruchu založeného na přírodě, jedinečných kulturních zážitků a digitálně usnadněných rezervací a plánování cest.

Cestování do EU usnadňuje společná vízová politika, která umožňuje státním příslušníkům 102 třetích zemí vstup do schengenského prostoru bez hranic s jediným vízem, nebo pro státní příslušníky 60 zemí dokonce i bezvízový vstup¹⁴¹. Klíčem ke zvýšení konkurenceschopnosti EU je zůstat v čele digitální transformace a usnadnit cestování návštěvníkům z EU i ze třetích zemí. Za tímto účelem hodlá Komise v roce 2023 předložit návrh nařízení o digitalizaci cestovních dokladů a usnadnění cestování, které urychlí procesy překračování hranic¹⁴².

Téma 17: Bezproblémové přeshraniční cestování

- Digitalizace schengenských vízových řízení pro státní příslušníky třetích zemí
- Digitalizace cestovních dokladů pro občany EU v zájmu zlepšení a zrychlení pohraničních procesů

Odolnost vůči narušení

Oživení důvěry podniků v cestovním ruchu, která se v roce 2021 odrazila z nejnižší pozice (viz obrázek 1), prokazuje odolnost ekosystému a zároveň ilustruje nutnost poučit se. V letní sezóně 2021 došlo k částečnému oživení poptávky ze strany evropských cestujících. V srpnu 2021 se počet letů v celé Evropě vrátil na 71 % úroveň roku 2019, přičemž poptávka po vnitrostátních letech byla vyšší než po letech mezinárodních, i když s velkými rozdíly mezi jednotlivými zeměmi¹⁴³.

Ačkoli se návrat na předkrizovou úroveň u zahraničních cestujících z mimoevropských zemí neočekává dříve než v roce 2024¹⁴⁴, destinace v EU by měly být schopny tento stav částečně kompenzovat poptávkou z EU. Údaje Eurostatu z platformy ukázaly, že domácí cestovní ruch byl vůči šoku celkově mnohem odolnější¹⁴⁵. V zemích, kde byl podíl domácích turistů již v roce 2019 vysoký (ve srovnání s turisty z EU nebo ze světa), byl dopad krize COVID-19 mnohem nižší, a v některých oblastech se počet hostů v roce 2020 dokonce zvýšil. Průzkum Eurobarometr z října 2021¹⁴⁶ odhalil, že třetina občanů EU očekává, že v důsledku dlouhodobého dopadu pandemie COVID-19 bude více cestovat po své zemi.

Jako mimořádně odolné se ukázalo i odvětví krátkodobých pronájmů. Krátkodobé pronájmy mohou díky své flexibilitě¹⁴⁷ a struktuře trhu hrát důležitou úlohu v probíhající transformaci ekosystému cestovního ruchu a při uspokojování měnících se požadavků. Krátkodobé pronájmy mohou pomoci uspokojit poptávku po turistických službách v méně známých destinacích a vyhovět poptávce po turistických službách ve špičkách, kde je nabídka tradičního ubytovacího odvětví omezená. Objevily se také nové způsoby využití krátkodobých pronájmů, které se přesunuly od pronájmu za účelem turistiky k pronájmu pro účely výkonu práce (na dálku) nebo z měst do venkovních oblastí¹⁴⁸.

¹³⁹ [International Tourism Highlights, 2020 Edition | Světová organizace cestovního ruchu \(e-unwto.org\)](#).

¹⁴⁰ Údaje Eurostatu z [tour_occ_arnat](#) a [tour_occ_arnaw](#).

¹⁴¹ Pro pobyty do 90 dnů během jakéhokoli 180denního období.

¹⁴² [COM\(2021\) 277 final](#)

¹⁴³ [EUROCONTROL Data Snapshot #16](#) (7. září 2021).

¹⁴⁴ [Evropský cestovní ruch 2021 – trendy a výhledy \(3. čtvrtletí 2021\) – ETC Corporate \(etc-corporate.org\)](#).

¹⁴⁵ [Krátkodobé ubytování nabízené prostřednictvím online platformy ekonomiky sdílení – dopad pandemie COVID-19 – vysvětlené statistiky \(europa.eu\)](#).

¹⁴⁶ [Postoje Evropanů k cestovnímu ruchu – listopad 2021 – průzkum Eurobarometr](#).

¹⁴⁷ Jedinečným rysem ekonomiky sdílení je flexibilita nabídky. Viz Zervas, Georgios, Davide Proserpio a John W. Byers. „The rise of the sharing economy: Estimating the impact of Airbnb on the hotel industry.“ (Vzestup ekonomiky sdílení: odhad dopadu Airbnb na hotelové odvětví) *Journal of marketing research* 54.5 (2017): s. 687–705.

¹⁴⁸ Podle údajů společnosti Airbnb se počet rezervací ve venkovských oblastech v roce 2020 zvýšil ve srovnání s rokem 2019 o 40 %. Viz [Airbnb fait un meilleur chiffre d'affaires](#)

K opětovnému nastartování cestovního ruchu v létě 2021 značnou měrou přispěl digitální certifikát EU COVID¹⁴⁹. 65 % dotázaných obyvatel EU uvedlo, že digitální certifikát EU COVID je nejbezpečnějším prostředkem pro usnadnění cestování po Evropě během pandemie¹⁵⁰. Systém digitálního certifikátu EU COVID se stal celosvětovým standardem a buď se k němu připojilo, nebo o to do prosince 2021 požádalo více než 80 zemí. Harmonizované přístupy k cestování podporuje také [digitální formulář EU pro trasování cestujících](#) vytvořený v červnu 2021¹⁵¹.

Společná nebo koordinovaná pravidla cestování v rámci EU, stejně jako jasné a aktualizované informace o pravidlech jsou klíčem k oživení a konkurenceschopnosti. Ze zkušeností z pandemie COVID-19 se musíme i nadále učit a zavést správné struktury, postupy a pravidla, abychom byli schopni rychle řešit budoucí výjimečné situace s minimálním narušením cestování a cestovního ruchu.

Téma 18: Koordinované řízení a aktualizované informace o cestování

- Provádění a rozšiřování rámce digitálního certifikátu EU COVID podle potřeby
- Členské státy EU poskytují aktuální informace o svých cestovních pravidlech prostřednictvím nástroje „Re-Open EU“
- Poučení z pandemie COVID-19 pro lepší reakci na budoucí výjimečné události

Průzkum Eurobarometr 499 ukázal, že 49 % občanů EU očekává, že v důsledku pandemie COVID-19 budou dlouhodobě věnovat větší pozornost zdravotním a bezpečnostním opatřením. To poukazuje na potřebu služeb a zařízení cestovního ruchu, které by zajistily bezpečnost návštěvníků. Evropská normalizační organizace CEN vypracovala z podnětu Komise bezpečnostní protokol a zdravotní pečeti EU pro zařízení v cestovním ruchu¹⁵². Uvedení této pečeti nebo jiného

celostátního/regiónálního certifikátu bezpečnosti a ochrany zdraví může zvýšit důvěru zákazníků a zajistit bezpečnost a ochranu zdraví pracovníků v cestovním ruchu i jejich zákazníků, a to i za výjimečných okolností.

Nadcházející daňové iniciativy oznámené v akčním plánu pro spravedlivé a jednoduché zdanění¹⁵³ (tj. zdanění osobní dopravy, přezkum režimu DPH pro cestovní kanceláře a pravidla DPH pro digitální éru – zahrnující služby poskytované prostřednictvím digitálních platform) mohou mít pozitivní vliv na zelenou a digitální transformaci a na odolnost ekosystému cestovního ruchu.

Venkovské a odlehlé regiony

Vize pro venkovské oblasti do roku 2040 zdůrazňuje jejich potenciál a význam pro evropskou identitu¹⁵⁴. Venkovské oblasti mohou návštěvníkům poskytnout jedinečné přírodní a kulturní zážitky, ale zároveň se mohou potýkat s problémy omezené dopravní nebo digitální konektivity. V roce 2018 pokrývaly venkovské oblasti 83 % území EU¹⁵⁵, přičemž mohou trpět silnými sezónními výkyvy v cestovním ruchu¹⁵⁶, v důsledku čehož jsou zranitelnými vůči narušení typických toků cestovního ruchu. Nejodlehlejší části EU – nejvzdálenější regiony – jsou na cestovním ruchu velmi závislé, neboť tvoří obzvláště vysoký podíl na jejich ekonomice (až 35 % HDP). Trpí sezónními výkyvy a jsou plně závislé na (omezených) leteckých spojkách. Podle nedávné studie o pandemii COVID-19 v nejvzdálenějších regionech klesl v roce 2020 počet turistů v těchto regionech přibližně o 70 % a turistická aktivita se snížila až o 90 %¹⁵⁷.

Konzultace se zúčastněnými stranami poukázaly na specifické podmínky ostrovů a okrajových regionů, jako jsou nejvzdálenější regiony, pokud jde o zelenou transformaci, jelikož jejich spojení může být vysoce závislé kupříkladu na letecké dopravě a dovozu potravinářských surovin nebo energie. EU může posílit dlouhodobou odolnost odlehlých regionů komplexními inteligentními a udržitelnými strategiemi cestovního ruchu, založenými na

[qu'avant la pandémie et signe le meilleur trimestre de son histoire \(lefigaro.fr\).](#)

¹⁴⁹ [Digitální certifikát EU COVID | Evropská komise \(europa.eu\).](#)

¹⁵⁰ [Bleskový průzkum Eurobarometru, září 2021. \(otázka 7\).](#)

¹⁵¹ [EU dPLF – Digitální formulář EU pro trasování cestujících \(euplf.eu\).](#)

¹⁵² [K dispozici je nová evropská zdravotní pečeti pro cestovní ruch \(europa.eu\).](#)

¹⁵³ [COM\(2020\) 312 final](#)

¹⁵⁴ [Dlouhodobá vize pro venkovské oblasti EU | Evropská komise \(europa.eu\).](#)

¹⁵⁵ [Venkovské oblasti EU v číslech | Evropská komise \(europa.eu\).](#)

¹⁵⁶ [Analýza časoprostorových vzorců cestovního ruchu v Evropě ve vysokém rozlišení pomocí konvenčních zdrojů a zdrojů dat velkého objemu – ScienceDirect.](#)

¹⁵⁷ [Studie o dopadu pandemie COVID-19 na nejvzdálenější regiony – závěrečná zpráva, říjen 2021 \(europa.eu\).](#)

jedinečných přednostech regionu, dobře naplánované segmentaci trhu a diverzifikaci služeb cestovního ruchu pro různé základny zákazníků, a začleněním kvality života místních obyvatel do služeb poskytovaných turistům.

Pro zvýšení atraktivity cestovního ruchu bude mít zásadní význam využití kulturních center, jako jsou muzea, divadla, knihovny a archeologická naleziště, společně s integrací evropských a regionálních politik cestovního ruchu, památek UNESCO, archeologických, mořských a přírodních parků, vesnic a lázeňské turistiky. Za tímto účelem je nezbytné rozvíjet a provádět inteligentní a udržitelné strategie cestovního ruchu na správné úrovni, aby byly zdůrazněny zvláštnosti místní identity, prostřednictvím podpory propagace a kvalitní řemeslné výroby, zejména v regionech, které kladou důraz na svou gastronomii, místní znalosti a tradice. Například cestovní ruch by mohl být klíčovou ekonomickou hnací silou zelené transformace v uhelných regionech s novou ekologickou orientací, která by využívala přírodní a kulturní zdroje těchto regionů¹⁵⁸.

Mění se klima

Jak je zdůrazněno ve strategii přizpůsobení se změně klimatu, potýkají se odlehle a nejvzdálenější regiony také často s problémy souvisejícími se změnou klimatu a přírodními katastrofami¹⁵⁹. Musí aktivně vyhodnocovat opatření k přizpůsobení se změně klimatu a k zachování biologické rozmanitosti a zároveň musí rozvíjet hospodářské činnosti a chránit své kulturní dědictví, aby splnily požadavky digitální a zelené transformace.

Mění se klima se však netýká jen odlehlých oblastí, ale působí všude. Jeho účinky jsou silně pociťovány ve velkých městech (např. vlny veder, přívalové deště, stoupající hladina vody) a ovlivňují je jako turistické destinace. Opatření ke zmírňování změny klimatu a přizpůsobení se této změně by proto měla být vždy zahrnuta do inteligentních a udržitelných strategií cestovního ruchu na celostátní, regionální a místní úrovni. Turistické destinace se mohou účastnit spolupráce v rámci mise přizpůsobení se změně klimatu v programu Horizont Evropa.

¹⁵⁸ Viz příklad: [Černé uhelné srdce Rumunska se hlásí k Zelené nové dohodě pro Evropu | Euronews](#).

¹⁵⁹ [COM\(2021\) 82](#)

Infrastruktura

Potřeby infrastruktury, které zúčastněné strany identifikovaly během procesu spoluvytváření, byly popsány v předchozím oddíle této zprávy. Potřeby byly spojeny s překonáním překážek zelené a digitální transformace (dostatečná digitální infrastruktura, zlepšení energetické účinnosti turistických atrakcí a cestovní infrastruktury, snížení environmentální stopy cestovního ruchu), které jsou zároveň klíčem k dlouhodobé udržitelnosti zelenějších a digitálnějších služeb cestovního ruchu. Nové budovy by měly být projektovány tak, aby vyhovovaly různým skupinám potenciálních zákazníků, včetně osob se zdravotním postižením nebo s omezenou pohyblivostí, a stávající infrastruktura cestování a cestovního ruchu by měla být renovována se stejným cílem podle zásad Nového evropského Bauhausu. Pandemie COVID-19 ukázala, že je důležité, aby bylo možné služby v oblasti turistiky a cestovního ruchu upravit ze zdravotních a hygienických důvodů, a to by mělo být zohledněno při renovaci stávajících budov a projektování nových zařízení.

Energetická infrastruktura

Uhlíková stopa cestovního ruchu se podle odhadů pohybuje přibližně mezi 5 až 10 % celosvětových emisí. Tyto údaje jsou částečně způsobeny energetickými potřebami v turistických destinacích (např. v odvětvích cestování a pohostinství). Kromě toho se odlehlé a ostrovní ekonomiky závislé na cestovním ruchu často potýkají s energetickou nejistotou a velmi kolísavou sezónní poptávkou po energii a jsou vystaveny kolísání cen přepravovaných fosilních paliv, protože jejich energetický sektor je obvykle založen na místních výrobních energie z fosilních paliv a/nebo na propojeních.

Tato situace poukazuje na potřebu modernizace energetické infrastruktury na základě obnovitelných zdrojů energie, aby byly splněny potřeby udržitelnosti a místních komunit v turistických destinacích. Modernizace infrastruktury v síti by mohla zvýšit podíl místních obnovitelných zdrojů propojením s pevninskými sítěmi, pomocí hybridních výrobních systémů nebo začleněním skladování s cílem zvýšit celkovou kapacitu systému. Na straně poptávky je důležité přehodnotit strukturu odvětví pohostinství, ubytování a cestování (např. prodloužení turistické sezóny, aby se zamezilo sezónním energetickým špičkám). Projekty na výrobu energie z obnovitelných zdrojů pak mohou místní skladbu zdrojů

energie doplňovat o čistou energii, a snížit tak environmentální stopu cestovního ruchu a zároveň po celý rok vytvářet pasivní příjem pro místní komunity. Zvýšení energetické účinnosti v neposlední řadě sníží celkovou poptávku po energii a přispěje k větší udržitelnosti odvětví.

Investice do nové a lepší energetické infrastruktury se zaměřením na místní výrobu energie z obnovitelných zdrojů a energetickou účinnost tak mají pro cestovní ruch finanční i ekologický smysl. Vzhledem k tomu, že cestovní ruch v EU tvoří 2,3 milionu podniků, především malých a středních, mohly by být základem projektů zaměřených na zlepšení udržitelné energetické infrastruktury.

Dovednosti a pracovní síly

V roce 2017 mělo více než 20 % osob zaměstnaných v ubytovacích zařízeních a dalších vybraných odvětvích cestovního ruchu nízkou kvalifikaci¹⁶⁰. Analýza střediska Cedefop týkající se pracovních nabídek v cestovním ruchu ukazuje, že se jednalo o profese od základních až po vysoce kvalifikované¹⁶¹. V pracovních nabídkách byly zdůrazněny požadavky na měkké dovednosti (týmová práce, komunikace, přizpůsobivost), dovednosti v oblasti informačních a komunikačních technologií a obchodní dovednosti (administrativa, účetnictví, rozpočet nebo marketing). Jak je popsáno výše v této zprávě, aby bylo možné čelit výzvám souběžné transformace a poskytovat udržitelné služby cestovního ruchu, musí si všichni pracovníci vedle své odborné kvalifikace a kompetencí nebo jako jejich součást rozvíjet zelené a digitální dovednosti. Aby si cestovní ruch v EU, a zejména malé a střední podniky v cestovním ruchu, udržely konkurenceschopnost a vytvářely odolnost, je důležité, aby pracovníci rozvíjeli také strategické a inovační dovednosti.

Kompetence k podnikavosti. Rozvoj podnikatelských schopností (marketing, rozpočet, přizpůsobivost, inovace) může pomoci podnikům cestovního ruchu a majitelům malých a středních podniků lépe rozvíjet jejich segmenty trhu, analyzovat jejich kulturní, ekonomický, environmentální a sociální kontext podnikání a jejich možnosti rozvoje udržitelných a odolných podnikatelských plánů. Evropský rámec podnikatelských dovedností¹⁶² poskytuje návod, jak strukturovat dovednosti potřebné k přeměně nápadů v hodnoty, a mohl by být použit jako základ pro přístupy ke vzdělávání zaměřené na cestovní ruch.

Řízení a strategické dovednosti. Při konzultacích se zúčastněnými stranami se ukázalo, že kromě malých a středních podniků a celého odvětví cestovního ruchu by se měly zlepšit také strategické a administrativní dovednosti na úrovni rozvoje politik a destinačního managementu. Mělo by se zvyšovat povědomí o udržitelnosti, digitalizaci a strategickém společném řízení ekosystémů cestovního ruchu a měly by být nabízeny příležitosti ke vzdělávání pro vnitrostátní a regionální orgány a všechny

úrovně organizací destinačního managementu.

Téma 19: Zvyšování povědomí o potřebných dovednostech pro souběžnou transformaci v cestovním ruchu

- Příprava informačních materiálů o potřebných dovednostech pro různé typy subjektů působících v cestovním ruchu (jako součást činností Paktu EU pro dovednosti v cestovním ruchu)

Změna myšlení

Na základě výsledků průzkumu Eurobarometr 499¹⁶³ je 82 % občanů EU připraveno změnit své chování ve prospěch udržitelnějších postupů. Každý třetí je ochoten za tyto změny zaplatit více. Existují však rozdíly mezi zeměmi, věkovými skupinami a úrovní vzdělání, a proto by byly přínosné osvětové kampaně o výhodách a příležitostech udržitelného cestovního ruchu.

Údaje z průzkumu Eurobarometr 499 také ukázaly, že téměř třetina (32 %) respondentů s nízkou úrovní vzdělání (ukončili školní docházku nejpozději ve věku 15 let) uvedla, že „neví“, zda je snadné nebo obtížné najít důvěryhodné informace o otázkách týkajících se udržitelnosti. U respondentů, kteří dokončili vzdělání nejdříve ve věku 20 let, činí tento podíl 18 %, což je sice méně, ale i přesto je to značný podíl. To, že respondenti nevědí, zda je snadné takové informace nalézt, znamená, že se je nepokusili vyhledat. To dále podporuje nutnost zlepšit osvětové kampaně o udržitelnosti a o uznávání služeb cestovního ruchu šetrných k životnímu prostředí. Například nový program pro spotřebitele¹⁶⁴ navrhuje opatření k lepšímu přijímání a většímu povědomí o systému ekoznačky EU díky komunikačním kampaním a rozvoji partnerství se zúčastněnými stranami, aby se ekoznačka EU propagovala také na online platformách.

¹⁶⁰ [Odvětví cestovního ruchu – zaměstnanost – vysvětlené statistiky \(europa.eu\)](#).

¹⁶¹ Cedefop (2020). [Vývoj dovedností a trendy v odvětví cestovního ruchu](#).

¹⁶² [EntreComp: Rámec podnikatelských dovedností | Vědecké centrum EU \(europa.eu\)](#).

¹⁶³ [Postoje Evropanů k cestovnímu ruchu – listopad 2021 – průzkum Eurobarometr \(europa.eu\)](#).

¹⁶⁴ [COM/2020/696 final](#).

Zúčastněné strany zdůraznily, že mikropodniky a malé a střední podniky mohou mít určitý odpor ke změně svých modelů, které až do pandemie COVID-19 fungovaly dobře. Například 18,9 % malých a středních podniků nepovažuje využívání digitálních technologií za nezbytné¹⁶⁵. Je třeba přijmout opatření na místní a regionální úrovni, která by oslovila mikropodniky a malé a střední podniky v oblasti cestovního ruchu, informovala je o výhodách přechodu na environmentálně přívětivější a digitálně usnadněné služby v reakci na měnící se potřeby turistů a obyvatel a poskytla by jim v této souvislosti pokyny.

V diskusi zúčastněných stran se také ukázalo, že je třeba změnit pohled na úlohu místní organizace cestovního ruchu v destinaci – zda má být její klíčovou úlohou pouze marketing služeb destinace, nebo také podpora jejich rozvoje a transformace. To je zásadní otázka, kterou je třeba zvážit při vyjasňování přístupů a zdrojů pro destinaci. Celostátní a regionální strategie cestovního ruchu by měly poskytnout vodítko pro modely destinačního managementu a pro interakce mezi organizací marketingu / destinačního managementu, místními orgány a všemi subjekty v ekosystému cestovního ruchu, včetně obyvatel.

Jelikož pro podporu změn a inovací jsou důležité dobré příklady, mohlo by být přínosné vytvořit vazby mezi kvalitními destinacemi, které byly oceněny v aspektech souvisejících se zelenou a digitální transformací a odolností v cestovním ruchu. Například vítězové každoročních ocenění Evropské hlavní město inteligentního cestovního ruchu¹⁶⁶, Evropské hlavní město kultury¹⁶⁷, Evropské zelené město¹⁶⁸, Evropské hlavní město inovací¹⁶⁹, Evropská cena pro bezbariérová města (Access City Award)¹⁷⁰ a Evropská cena za kulturní dědictví¹⁷¹ by mohli uskutečnit velmi produktivní výměny, které by poskytly vynikající příklady a osvědčené postupy pro další města.

Téma 20: Zvyšování povědomí o změnách v poptávce v cestovním

ruchu a o příležitostech souběžné transformace pro cestovní ruch

- Kampaň zaměřená na šíření informací o cestě transformace v oblasti cestovního ruchu mezi orgány v destinacích, organizacemi pro řízení cestovního ruchu a malými a středními podniky s cílem podpořit význam opatření spojených se souběžnou transformací a odolností
- Osvětové činnosti v zájmu většího využívání a zviditelnění nástrojů udržitelnosti, jakož i zvýšení poptávky spotřebitelů po udržitelných možnostech
- Podpora vytváření sítí a sdílení osvědčených postupů oceněnými evropskými městy v oblasti inteligentního cestovního ruchu, kultury, udržitelnosti, inovací, přístupnosti a evropského dědictví

Nové profily dovedností a přístupy k odborné přípravě

Aby bylo možné uspokojit potřeby pracovníků v cestovním ruchu v oblasti dovedností, musí být uznávané nové profily dovedností začleněny do celkové politiky a učebních osnov odborného vzdělávání a přípravy. Měly by vycházet ze stávajících struktur odborného vzdělávání a přípravy v členských státech a měly by zapojit stávající aktéry v této oblasti, jako jsou vzdělávací orgány, sociální partneři a instituce odborného a vysokoškolského vzdělávání. Potřeby v oblasti dovedností by měly být konzultovány i se soukromým sektorem.

Program Erasmus+ již podporuje a mohl by dále podporovat partnerství mezi univerzitami a odbornými vzdělávacími institucemi v celé EU s cílem rozvíjet učební osnovy týkající se cestovního ruchu, které odpovídají novým potřebám v oblasti dovedností. Program rovněž podporuje mobilitu studentů a zaměstnanců, která může posílit kapacity vzdělávacích institucí¹⁷².

¹⁶⁵ [Výroční zpráva o malých a středních podnicích 2020–2021](#), s. 71.

¹⁶⁶ [Iniciativa EU k odměňování inovativního a inteligentního cestovního ruchu v evropských městech \(europa.eu\)](#)

¹⁶⁷ [Evropské hlavní město kultury | Kultura a kreativita \(europa.eu\)](#)

¹⁶⁸ [Evropské zelené město \(europa.eu\)](#)

¹⁶⁹ [Ocenění Evropské hlavní město inovací \(europa.eu\)](#)

¹⁷⁰ [Evropská cena pro bezbariérová města \(Access City Award\) – Zaměstnanost, sociální věci a sociální začleňování – Evropská komise \(europa.eu\)](#)

¹⁷¹ [Domovská stránka – Evropská cena za kulturní dědictví / Cena Europa Nostra](#)

¹⁷² [Příležitosti v rámci programu Erasmus+ | Erasmus+ \(europa.eu\)](#)

Téma 21: Zapojení vzdělávacích organizací do rozvoje a obnovy vzdělávání v oblasti cestovního ruchu

- Začlenění nových profilů dovedností do politiky a učebních osnov odborného vzdělávání a přípravy prostřednictvím spolupráce mezi vzdělávacími orgány, sociálními partnery a institucemi odborného a vysokoškolského vzdělávání
- Rozvoj učebních osnov cestovního ruchu prostřednictvím partnerství pro spolupráci s podporou klíčové akce 2 programu Erasmus+
- Rozvoj dovedností a kapacit pracovníků a studentů v oblasti vzdělávání v cestovním ruchu prostřednictvím příležitostí mobility v rámci programu Erasmus+ pro odborné a vysokoškolské vzdělávání

Rekvalifikace a prohlubování dovedností pracovních sil

V souvislosti s Paktem EU pro dovednosti¹⁷³ vyzývá Komise organizace veřejného a soukromého sektoru, aby spojily své síly a podnikly kroky k prohlubování dovedností a rekvalifikaci pracovníků v cestovním ruchu v EU. Výzva k přistoupení k Paktu pro dovednosti v cestovním ruchu byla vyhlášena v roce 2021 pro podniky, zaměstnance, celostátní, regionální a místní orgány, sociální partnery, mezioborové a odvětvové organizace, poskytovatele vzdělávání a odborné přípravy, obchodní komory a služby zaměstnanosti¹⁷⁴. Pakt se společnou dohodou o společných cílech byl vyhlášen v lednu 2022¹⁷⁵, přičemž výzva pro nové podniky a partnerství, aby se k paktu připojily, stále platí. Tento pakt bude zajišťovat společnou podporu, vedení a sledování rozvoje dovedností v cestovním ruchu mezi zúčastněnými stranami EU v oblasti cestovního ruchu a bude zdůrazňovat potřebu rekvalifikace a prohlubování dovedností pracovníků v cestovním ruchu v zájmu souběžné transformace a měnících se požadavků cestovního ruchu.

V současné době chybí v některých odvětvích cestovního ruchu, zejména v pohostinství,

kvalifikovaní pracovníci. Je zapotřebí nových, účinných a inkluzivních vzdělávacích přístupů, které pomohou rychle začlenit nové pracovní síly na trh práce a využívat příležitosti odborné přípravy spojené se skutečnými pracovními úkoly. Existuje potenciál přilákat nové pracovníky z řad zaměstnanců, kteří opouštějí uhlíkové náročná odvětví. Prioritou by měla být rekvalifikace těchto pracovníků, aby se zabránilo celkovému úbytku pracovních míst a aby to prospělo odvětví cestovního ruchu. Zvláštní pozornost je třeba věnovat také odborné přípravě specializovaných odborníků na cestovní ruch a manažerů na středních a vysokých pozicích.

Téma 22: Pakt pro dovednosti v cestovním ruchu

- Vytvoření celostátních, regionálních a místních partnerství pro rozvoj dovedností v hlavních turistických regionech EU
- Zapojení podniků cestovního ruchu, poskytovatelů vzdělávání, odborů a dalších organizací, aby se zavázaly ke společně dohodnutým cílům v oblasti odborné přípravy svých pracovních sil
- Rychlé vzdělávací kurzy, učňovské programy a kombinované modely pro nezaměstnané a uchazeče o zaměstnání

Podpora dovedností pro malé a střední podniky

Partnerství v oblasti dovedností pro zúčastněné strany v cestovním ruchu v rámci Paktu dovedností poskytne příležitosti k odborné přípravě pracovníků v cestovním ruchu v celém ekosystému cestovního ruchu, včetně těch, kteří pracují v malých a středních podnicích nebo je řídí. Mezi další zdroje podpory dovedností patří:

- Erasmus pro mladé podnikatele¹⁷⁶ je přeshraniční výměnný program, který dává novým nebo začínajícím podnikatelům šanci učit se od zkušených podnikatelů, kteří vedou malé podniky v jiných zemích. Může poskytnout zkušenosti s učením a inovacemi jak novému podnikateli, tak hostitelskému

¹⁷³ Pakt pro dovednosti – Zaměstnanost, sociální věci a sociální začleňování – Evropská komise (europa.eu).

¹⁷⁴ Výzva k přistoupení k Paktu pro dovednosti v cestovním ruchu – NTG.

¹⁷⁵

<https://ec.europa.eu/social/BlobServlet?docId=25214&langId=en>

¹⁷⁶ Evropský výměnný podnikatelský program – Erasmus pro mladé podnikatele (erasmus-entrepreneurs.eu).

zkušenému podnikateli z řad malých a středních podniků.

- Platforma EU pro digitální dovednosti a pracovní místa poskytuje informace, zdroje a příležitosti k odborné přípravě v souvislosti s digitálními dovednostmi ve spolupráci s 25 národními koalicemi pro digitální dovednosti¹⁷⁷.
- Sdružení Next Tourism Generation poskytuje zdroje zkušeností týkající se digitálních, sociálních a zelených dovedností v cestovním ruchu¹⁷⁸.
- Akademie UNWTO poskytuje informace o kurzech, webinářích a zdrojích o cestovním ruchu pro profesionály a ty, kteří se jimi chtějí stát¹⁷⁹.

Téma 23: Jednotné kontaktní místo pro vzdělávací příležitosti pro malé a střední podniky v cestovním ruchu

- Poskytování uživatelsky přívětivého digitálního přístupového místa pro malé a střední podniky v oblasti cestovního ruchu k placeným/bezplatným zdrojům pro samostudium a aktualizovaným oznámením o nadcházejících vzdělávacích akcích od různých poskytovatelů
- Poskytování online prostoru, kde se mohou malé a střední podniky v cestovním ruchu spojit a vzájemně se učit

Sociální rozměr

Spravedlnost a atraktivita pracovních míst v cestovním ruchu

Ekosystém cestovního ruchu zaměstnává více žen než mužů – nejvyšší podíl představují ubytovací zařízení, cestovní agentury a cestovní kanceláře. V roce 2017 tvořili 13 % osob zaměstnaných v cestovním ruchu mladí pracovníci¹⁸⁰. Hodinové výděly a náklady na pracovní sílu v cestovním ruchu jsou výrazně nižší než v celém hospodářství a existuje zde relativně vysoký podíl smluv na dobu určitou a nižší počet odpracovaných let¹⁸¹. Ženy v cestovním ruchu vydělávají přibližně o 15 % méně než jejich mužské

protějšky¹⁸². Na celosvětové úrovni jsou i nadále velmi slabě zastoupeny ve vedoucích funkcích a zauímají jen 21 % míst ve správních radách podniků cestovního ruchu¹⁸³.

Jednou z klíčových výzev pro obnovu a odolnost cestovního ruchu je nedostatek pracovních sil. V důsledku omezení volného pohybu osob a omezených pracovních příležitostí přešlo mnoho pracovníků z ubytovacích a pohostinských služeb a cestovních kanceláří do jiných odvětví. K přilákání a udržení kvalifikovaných pracovních sil a k oživení cestovního ruchu v EU s lepší dlouhodobou odolností bude nezbytné vytvořit atraktivní profesní dráhy se stabilním a kvalitním zaměstnáním a prostřednictvím kolektivního vyjednávání zajistit spravedlivé mzdy a dobré pracovní podmínky.

Téma 24: Spravedlnost a rovnost pracovních míst v cestovním ruchu

- Podniky cestovního ruchu by měly nabízet stabilní a důstojné zaměstnání se spravedlivým a stejným platovým ohodnocením, s plným pojistným krytím v rámci sociálního zabezpečení, kdy je zajištěno dodržování práv pracovníků organizovat se a kolektivně vyjednávat, pracovních smluv a rovnosti žen a mužů.
- Veřejné organizace cestovního ruchu by měly jít příkladem při uplatňování spravedlivých postupů v oblasti zaměstnávání.
- Příslušné orgány by měly provádět inspekce a kontroly pracovních podmínek v odvětví.

V ekosystému cestovního ruchu hraje stále větší roli sociální ekonomika s digitálními platformami sdílení. Platformy mohou usnadnit přístup k pracovním příležitostem s flexibilními podmínkami, ale zároveň mohou vést k nejistým pracovním situacím. Osoba může být v praxi zaměstnána jako pracovník platformy, ale nemá oficiální zaměstnanecký status ani sociální ochranu

¹⁷⁷ Nabídky odborné přípravy | Platforma pro digitální dovednosti a pracovní místa (europa.eu).

¹⁷⁸ Centrum zdrojů – NTG (nexttourismgeneration.eu).

¹⁷⁹ Akademie UNWTO | UNWTO.

¹⁸⁰ Odvětví cestovního ruchu – zaměstnanost – vysvětlené statistiky (europa.eu).

¹⁸¹ Odvětví cestovního ruchu – zaměstnanost – vysvětlené statistiky (europa.eu).

¹⁸² UNWTO (2019). Globální zpráva o ženách v cestovním ruchu.

¹⁸³ Cestovní ruch | Evropský institut pro rovnost žen a mužů (europa.eu).

spojenou s pracovním místem¹⁸⁴. Taková rizika hrozí například pracovníkům vykonávajícím práci v oblasti služeb osobní přepravy, rozvozu jídla a místních zážitků, kdy jsou tyto služby založeny na platformě a jsou jejím prostřednictvím i nabízeny, jako jsou prohlídky s průvodcem, zážitková jídla nabízená doma nebo kulturní kurzy vaření či tance. Opatření zveřejněná Komisí ke zlepšení pracovních podmínek osob pracujících prostřednictvím digitálních platform¹⁸⁵, vypracování pokynů o kolektivních smlouvách týkajících se pracovních podmínek samostatně výdělečně činných osob¹⁸⁶ a akční plán pro oblast sociální ekonomiky¹⁸⁷ se budou zabývat několika tématy důležitými pro osoby pracující v cestovním ruchu.

Přístupnost pro osoby se zdravotním postižením

V EU žije přibližně 87 milionů osob s určitou formou zdravotního postižení¹⁸⁸ a v roce 2020 bylo 20,6 % obyvatel EU starších než 65 let¹⁸⁹. Vzhledem k tomu, že populace EU stárne, představují lidé starší 65 let významnou skupinu zákazníků v oblasti cestovního ruchu, neboť navštěvují rodinu a přátele a cestují s nimi. V roce 2019 tvořili turisté starší 55 let již 41 % z celkového počtu přenocování v cestovním ruchu¹⁹⁰. Kromě toho, jak je zdůrazněno v Úmluvě OSN o právech osob se zdravotním postižením¹⁹¹ (jejímiž smluvními stranami jsou EU a všechny členské státy) a ve Strategii práv osob se zdravotním postižením 2021–2030¹⁹², mají osoby se zdravotním postižením právo na rovný přístup k cestovnímu ruchu (cestování, pohostinství, kulturní aktivity). Přístupný a inkluzivní cestovní ruch je klíčem k tomu, aby se všichni lidé mohli plně zapojit do společnosti. Je proto důležité zajistit nabídku přístupných zařízení cestovního ruchu ve všech destinacích a poskytovat o nich jasné a přístupné informace cestovatelům, kteří si plánují a rezervují pobyt a aktivity. Podle studie Eurobarometr 499 z roku 2021 se 39 % občanů EU domnívalo, že je spíše obtížné nebo velmi obtížné najít informace o

přístupnosti služeb cestovního ruchu, přičemž tento podíl byl vyšší u starších lidí.

U osob starších 65 let, které se neúčastnily cest s přenocováním, uvedlo 47 % z nich jako jeden z hlavních důvodů zdravotní stav¹⁹³. Při konzultacích se zúčastněnými stranami byly jako omezující faktor pro cestování a cestovní ruch zmíněny také specifické zdravotní potřeby. Budování přizpůsobených ubytovacích zařízení by mohlo poskytnout konkurenční výhodu s ohledem na tyto specifické trhy a zároveň umožnit širším skupinám lidí navštěvovat různé oblasti a získávat různé kulturní zážitky. Kromě zdravotní bezpečnosti a vybavení zařízení cestovního ruchu by cestovatelé, kteří potřebují zdravotní péči v zahraničí, měli mít možnost přístupu k potřebným službám během cestování. Tato potřeba se bude zvyšovat, neboť podíl starších lidí mezi cestovateli roste. Další využívání a rozvoj elektronických přeshraničních zdravotních služeb, jako jsou elektronické recepty a patientské souhrny, by mohly usnadnit rozvoj cestovního ruchu v EU pro osoby, které potřebují zdravotní péči v zahraničí.

Zvýšená poptávka po ekologických službách cestovního ruchu přináší rovněž potřebu podporovat přístupnější služby a infrastrukturu cestovního ruchu v přírodě. Vývoj přístupných řešení v oblasti virtuální a rozšířené reality může poskytnout alternativní způsoby přístupu k přírodním a kulturním památkám. Zároveň je třeba věnovat pozornost osobám se zdravotním postižením při zavádění digitální transformace v marketingu cestovního ruchu, sdílení informací, rezervačních služeb a poskytování turistických zážitků.

Téma 25: Zlepšení přístupných služeb cestovního ruchu

- Zvyšování povědomí o významu přístupnosti v cestovním ruchu
- Zlepšení nabídky a zviditelnění přístupných služeb cestovního ruchu

¹⁸⁴ Hauben, Lenaerts & Wayaert (2020). [Ekonomika platform a nejisté zaměstnání](#). Zpráva studie pro Výbor pro vnitřní trh a ochranu spotřebitelů Evropského parlamentu.

¹⁸⁵ [Zlepšení pracovních podmínek osob pracujících prostřednictvím pracovních platform](#) (europa.eu).

¹⁸⁶ [Pokyny ke kolektivním smlouvám osob samostatně výdělečně činných](#) (europa.eu).

¹⁸⁷ [Akční plán na podporu sociální ekonomiky a vytváření pracovních míst](#) (europa.eu).

¹⁸⁸ <https://www.disability-europe.net/downloads/1046-edc-task-2-1-statistical-indicators-tables-eu-silc-2018>

¹⁸⁹ [Struktura obyvatelstva a stárnutí – vysvětlené statistiky](#) (europa.eu).

¹⁹⁰ [Trendy cestovního ruchu a stárnutí – vysvětlené statistiky](#) (europa.eu).

¹⁹¹ [Článek 30 – Účast na kulturním životě, rekreaci, volném čase a sportu | Organizace spojených národů](#).

¹⁹² [COM\(2021\) 101 final](#)

¹⁹³ [Trendy cestovního ruchu a stárnutí – vysvětlené statistiky](#) (europa.eu).

- Uplatňování pravidel EU pro přístupné zadávání veřejných zakázek

Přístup pro všechny

Na základě statistik Eurostatu z roku 2019 neuskutečnilo 35 % obyvatel EU starších 15 let cestu s přenocováním¹⁹⁴. Pokud vezmeme v úvahu všechny typy cestování, včetně jednodenních výletů, průzkum Eurobarometr 499 z roku 2021 ukázal, že před pandemií COVID-19 „nikdy“ necestovalo 11 % občanů EU a 9 % cestovalo pouze jednou za několik let¹⁹⁵. Cestovní ruch by neměl zahrnovat pouze cesty s přenocováním, ale také jednodenní cesty. Pro osoby s ekonomickými omezeními, zdravotními potížemi nebo specifickými rodinnými problémy mohou být cesty s přenocováním obtížnější. Podíl starších osob, které nejezdí na cesty s přenocováním, byl vyšší než podíl mladších osob a 52 % osob, které nejezdí na cesty s přenocováním, uvedlo, že je k tomu vedly finanční důvody.

Přístup k cestovnímu ruchu pro všechny by mohl být podpořen rozvojem cenově zvýhodněného ubytování mimo sezónu a vytvořením možností cestování pro nezaměstnané, důchodce a osoby s nízkými příjmy. Dobu, kdy mohou rodiny cestovat, však mohou omezovat například školní prázdniny. Destinace by měly zajistit rozmanitost služeb pro osoby s různým ekonomickým zázemím, aby se zvýšila přístupnost cestování pro všechny typy lidí a rodin po celý rok. Poskytovatelé služeb by také měli zajistit cenovou rozmanitost v nabídce cestovního ruchu šetrného k životnímu prostředí, aby k zelené transformaci cestovního ruchu mohl přispět každý.

Kromě potřeb přístupnosti souvisejících se zdravotními postizími, zdravotními důvody nebo ekonomickým zázemím by turistické destinace měly poskytovat služby a dostatečnou bezpečnost pro zákazníky s různým náboženským vyznáním, sexuální orientací, pro rodiny nebo samostatné cestovatele atd. Zohlednění různých skupin klientů může přispět ke konkurenceschopnosti a odolnosti destinace, zejména pokud jsou informace o těchto příležitostech přehledně dostupné na internetu, aby je zákazníci mohli zohlednit při plánování a rezervaci služeb. Z těchto

služeb by mohly těžit také skupiny zákazníků v místní destinaci, ve stále více multikulturním a rozmanitějším prostředí v celé EU.

Kvalita života obyvatel

Cestovní ruch může poskytnout významnou ekonomickou podporu městským a venkovským destinacím a jejich malým a středním podnikům. Zároveň je důležité zajistit, aby cestovní ruch nepoškozoval přírodu, místní životní prostředí a sociální a kulturní kvalitu života místních obyvatel. Služby cestovního ruchu by neměly být řízeny a poskytovány návštěvníkům způsobem, který by ohrožoval místní životní prostředí, kulturu nebo obyvatele. Tím by se dlouhodobě snížila atraktivita destinace, neboť by se snížila její environmentální a kulturní autentičnost.

Klíčovými faktory, které mohou mít škodlivý vliv na sociální udržitelnost místních destinací, jsou vnímané negativní přímé dopady návštěvníků (přeplněnost, rušení, zvýšená produkce odpadu, poškozování přírody nebo budov) a nepřímé dopady (vyšší ceny služeb, změna trhu s bydlením, gentrifikace a přístup k prostorům pro podnikatelskou činnost v centrech měst). Při konzultacích se zúčastněnými stranami bylo zdůrazněno, že kvalita života obyvatel je klíčovým aspektem dlouhodobé udržitelnosti cestovního ruchu. Z tohoto důvodu by organizace pro řízení cestovního ruchu na úrovni destinace měla do plánování a návazného sledování činností a dopadů cestovního ruchu zapojit obyvatele.

Krise COVID-19 ukázala, že odolnějších obchodních modelů lze dosáhnout poskytováním služeb, z nichž mají prospěch jak obyvatelé, tak návštěvníci. Náhlé změny v přílivu návštěvníků tak neochromí místní ekonomiku. Zpráva společnosti Booking.com o udržitelném cestování uvádí, že 73 % cestovatelů chce získat autentické zážitky, které jsou charakteristické pro místní kulturu¹⁹⁶. Rozvoj služeb, které jsou zajímavé pro místní obyvatele, poskytuje přirozená místa setkávání obyvatel a návštěvníků s ohledem na autentické místní kulturní zajímavosti a zvyklosti.

Téma 26: Služby cestovního ruchu pro návštěvníky i obyvatele

¹⁹⁴ Trendy cestovního ruchu a stárnutí – vysvětlené statistiky (europa.eu).

¹⁹⁵ Postoje Evropanů k cestovnímu ruchu – listopad 2021 – průzkum Eurobarometr (europa.eu).

¹⁹⁶ Booking.com (2021), Sustainable Travel Report (Zpráva o udržitelném cestování).

- Diverzifikování a rozvíjení služeb cestovního ruchu, aby z nich měli prospěch jak obyvatelé, tak návštěvníci
- Zohlednění různých typů zákazníků, jako jsou rodiny nebo jednotlivci či lidé s odlišnou náboženskou, duchovní nebo sexuální orientací

Udržitelný cestovní ruch pro mladší generaci

Při uvažování o výhledové souběžné transformaci s dlouhodobou odolností je zásadní zajistit, aby budoucí generace turistů sdílela hodnoty a cíle dlouhodobé transformace, a to jako poskytovatelé i jako zákazníci z oblasti cestovního ruchu. To by mělo být podpořeno základním vzděláváním, které obhájí udržitelné chování pomocí inovativních vzdělávacích řešení, jako jsou ta, která vyvinula koalice Vzdělávání pro klima¹⁹⁷ a která navazují na evropský rámec kompetencí v oblasti udržitelnosti¹⁹⁸. Všichni by se také měli naučit být digitálně kompetentními spotřebiteli, pracovníky a občany a osvojit si potřebné digitální dovednosti podle evropského rámce digitálních kompetencí¹⁹⁹.

Důležité je také podporovat zájem mladých lidí v EU o cestování a poznávání historie a kultury Evropy prostřednictvím konkrétních osobních zkušeností a výměn. Rok 2022 bude Evropským rokem mládeže. Upozorní na možnosti cestování mladých lidí po celé Evropě, a to díky podpoře projektu Discover EU a Evropského portálu pro mládež²⁰⁰. Celkově budou v rámci projektu Discover EU²⁰¹ v letech 2021–2027 poskytnuty finanční prostředky až 700 000 mladých lidí, aby mohli cestovat po železnici a poznávat bohatství a rozmanitost evropské přírody, kultury a lidí.

¹⁹⁷ [Koalice pro vzdělávání v oblasti klimatu | Koalice pro vzdělávání v oblasti klimatu \(europa.eu\)](#).

¹⁹⁸ [GreenComp: Evropský rámec kompetencí v oblasti udržitelnosti | Vědecké centrum EU \(europa.eu\)](#).

²⁰⁰ [Evropský portál pro mládež | Evropský portál pro mládež \(europa.eu\)](#).

²⁰¹ [DiscoverEU | Evropský portál pro mládež \(europa.eu\)](#).

INVESTICE A FINANCOVÁNÍ

V ekosystému cestovního ruchu hraje klíčovou roli financování z veřejného i soukromého sektoru a partnerství veřejného a soukromého sektoru jsou důležitou hnací silou zelené a digitální transformace. Hrají významnou úlohu při umožňování a podpoře zelenějších postupů, usnadňování sdílení dat a digitálních inovací a podpoře výzkumu a inovací a rozvoje dovedností ve všech odvětvích a pro všechny subjekty zapojené v ekosystému cestovního ruchu.

Soukromé investice a půjčky

Soukromé investice mají v ekosystému cestovního ruchu zásadní význam. Omezení a překážky v cestování, jakož i četná omezení volného pohybu osob od března 2020 značně snížily schopnost ekosystému cestovního ruchu EU investovat do rozvoje odolnějších dodavatelských řetězců a nových služeb (např. do pomalého cestovního ruchu bez emisí uhlíku). Odhadovaná investiční mezera za období 2020–2021 činí 161 miliard EUR (nejvyšší potřeba investic ze všech ekosystémů)²⁰². Světová rada pro cestování a cestovní ruch (World Travel & Tourism Council) odhaduje, že jen v roce 2020 poklesly kapitálové investice do cestování a cestovního ruchu o 29,7 %²⁰³.

Většina odvětví v ekosystému cestovního ruchu musela během pandemie upravit svůj investiční rozpočet a půjčit si peníze na pokrytí fixních nákladů. Tato vysoká míra zadlužení komplikuje refinancování a získávání hotovosti pro střednědobé investice. Jedinou významnou výjimkou jsou kapitálové investice spojené s ubytováním. Na rozdíl od jiných odvětví, jako jsou letecké společnosti nebo výletní plavby, v nichž se majetek poměrně rychle znehodnocuje, se v pohostinství stále získávat prostředky na investice do nemovitostí. Úroveň investic, zejména přímých zahraničních investic, se obnovuje, přičemž mnoho projektů z doby před pandemií COVID-19 bylo pozastaveno,

a to navzdory problémům, které ovlivňují dodavatelské řetězce ve stavebnictví²⁰⁴.

Komise podporuje investice do udržitelných činností prostřednictvím společného klasifikačního systému pro udržitelné ekonomické činnosti neboli „taxonomie EU“ v návaznosti na akční plán pro financování udržitelného růstu²⁰⁵. Evropská investiční banka poskytuje úvěry například hotelům, pohostinství, kulturní infrastrukturu, zábavním parkům a dopravní infrastrukturu²⁰⁶. Podporuje zejména energetickou účinnost a obnovu měst.

Překážky pro investice

Navzdory různým podpůrným mechanismům²⁰⁷ měl šok v podobě pandemie COVID-19 vážný dopad na likviditu podniků cestovního ruchu, a to v důsledku omezení volného pohybu osob, uzavření služeb a menšího počtu zákazníků. Tento nedostatek likvidity a nahromaděné dluhy mohou být překážkou soukromých investic do opatření potřebných pro souběžnou transformaci, zejména v menších podnicích. Investiční prostředí ovlivňují také různé regulační a tržní nejistoty.

Potřebný příspěvek cestování a cestovního ruchu k právnímu rámci pro klima a cílům uhlíkové neutrality do roku 2050 znamená pravděpodobné změny v oblasti veřejných povinností, jako jsou environmentální povolení, a pobídek (např. konec osvobození letů uvnitř EU od zdanění energie). Investoři se také potýkají s krátkodobou kolísavostí poptávky (prudce stoupající a klesající s vlnami pandemie COVID-19 a omezeními cestování uloženými *ad hoc*) a s obtížemi při předvídání dlouhodobých změn, jako je budoucí podíl ekologického cestovního ruchu.

A konečně, přímé zahraniční investice se zaměřují spíše jen na několik málo odvětví, jako je cestovní ruch a další technologie v oblasti služeb cestovního ruchu, hotely a krátkodobé pronájmy automobilů.²⁰⁸

²⁰² SWD(2020) 98 final, s. 41.

²⁰³ „Z 986 miliard USD v roce 2019 z celkových globálních investic na 693 miliard USD“, WTTC, *Investing in travel & tourism* (Investování do cestování a cestovního ruchu), září 2021, s. 2.

²⁰⁴ Podle zprávy Lodging Econometrics „Europe Hotel Construction Pipeline Trend Report“ ze 17. listopadu 2021 se na konci 3. čtvrtletí 2021 počet rozestavěných hotelových projektů meziročně snížil o 6 % (870 projektů) a počet pokojů o 5 % (144 463 pokojů). U projektů, jejichž výstavba měla být zahájena v příštích 12 měsících, došlo k meziročnímu poklesu o 7 % v případě projektů a o 5 % v případě pokojů. U projektů v

počáteční fázi plánování však došlo k meziročnímu nárůstu o 15 % a 22 %.

²⁰⁵ [Obnovená strategie udržitelného financování a provádění akčního plánu financování udržitelného růstu | Evropská komise \(europa.eu\)](#).

²⁰⁶ <https://www.eib.org/en/products/index.htm>;

<https://www.eib.org/en/projects/sectors/transport/index.htm>

²⁰⁷ SURE, CRII+, REACT-EU a dočasný rámec státní podpory, jehož platnost byla prodloužena do června 2022. Nepřímou podporu poskytly také například změny v právních předpisech EU, které poskytly přechodnou pomoc odvětví letectví.

²⁰⁸ UNWTO (2020), „Enabling Frameworks for Tourism Investment - Drivers and Challenges shaping Investments in

Tabulka 2: Programy financování EU relevantní pro cestovní ruch

	Programy financování EU pro období 2021–2027 zahrnuté do Průvodce financováním cestovního ruchu z prostředků EU	MFF	NGEU	Celkem v mld. EUR*
1	Nástroj pro oživení a odolnost		723,8	723,8
2	Evropský fond pro regionální rozvoj (ERDF) a Fond soudržnosti	274,0		274,0
3	Evropský sociální fond plus (ESF+)	99,3		99,3
4	Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova (EZFRV)	87,4	8,1	95,5
5	Evropský námořní, rybářský a akvakulturní fond (ENRAF)	6,1		6,1
6	Program pro životní prostředí a oblast klimatu (LIFE)	5,4		5,4
7	Horizont Evropa	86,1	5,4	95,5
8	Program Kreativní Evropa	1,8		2,5
9	Erasmus+	24,6		26,5
10	Fond pro spravedlivou transformaci (FST)	8,5	10,9	19,3
11	Program Digitální Evropa	7,6		7,6
12	Program pro jednotný trh (PJT)	4,2		4,2
13	Fond InvestEU	3,1	6,1	10,3
14	REACT-EU		50,6	50,6
15	Evropský fond pro přizpůsobení se globalizaci (EFG)			1,5
	Celkový rozpočet v mld. EUR			1 422,2
* všechny částky jsou zaokrouhlené; u některých programů zahrnuje celková částka další doplnění prostředků.				
Zdroje:: GŘ EMPL (2021): Evropský fond pro přizpůsobení se globalizaci na pomoc propuštěným pracovníkům (EFG)				

Zdroje financování cestovního ruchu z EU

Mnoho odvětví cestovního ruchu a subjektů působících v cestovním ruchu má k dispozici podporu v rámci celkem patnácti různých programů financování EU. Ty společně poskytují komplexnější podporu na úrovni EU, než by bylo možné v rámci jediného programu financování specifického pro cestovní ruch. Seznam těchto patnácti programů EU je uveden v tabulce 2.

S cílem pomoci zúčastněným stranám v oblasti cestovního ruchu při hledání finančních prostředků v rámci dostupných programů EU vydává GŘ GROW [Průvodce financováním cestovního ruchu z prostředků EU](#). V této příručce jsou uvedeny příklady projektů, které byly financovány v rámci jednotlivých programů.

Technická podpora EU pro transformaci ekosystému cestovního ruchu

Komise na žádost podporuje členské státy při přípravě a provádění reformy pro udržitelný, odolný a digitální cestovní ruch prostřednictvím nástroje technické podpory. V roce 2022 bude nástroj technické podpory podporovat několik členských států při

prosazování lepší správy dat, vývoji nástrojů pro ekologizaci a digitalizaci cestovního ruchu a zlepšování destinačního managementu.

Programy řízené na celostátní a regionální úrovni

Fondy politiky soudržnosti²⁰⁹ poskytují podporu regionům a městům v Evropské unii s cílem podpořit vytváření pracovních míst, konkurenceschopnost podniků, hospodářský růst, udržitelný rozvoj a zlepšení kvality života občanů. Tato podpora je poskytována v rámci metody sdíleného řízení, kdy za provádění fondů odpovídají členské státy a regionální a místní orgány, které stanovují priority na základě zjištěných potřeb a v souladu se stanovenými podmínkami. To umožňuje celostátním, regionálním a místním orgánům vytvářet programy, které odpovídají specifickým potřebám dané oblasti, a to s financováním z rozpočtu EU společně s vnitrostátními a soukromými prostředky.

V programovém období 2021–2027 poskytují fondy politiky soudržnosti, zejména Evropský fond pro regionální rozvoj, v rámci politických cílů i nadále dostatek prostoru pro posílení základů odolnějšího a udržitelnějšího ekosystému cestovního ruchu. Fond například podporuje

Tourism“, s. 19 a násl. Tradičně jsou mnohem omezenější v cestovní infrastruktuře (železnice, letiště atd., kde investoři nemohou získat vlastnictví nebo významný vliv) a v méně lukrativních odvětvích.

²⁰⁹Politika soudržnosti 2021–2027 – Regionální politika – Evropská komise (europa.eu).

investice do digitálních řešení, optimálního a udržitelného využívání environmentálních zdrojů, diverzifikace nabídky cestovního ruchu a přeshraniční spolupráce v oblasti udržitelného cestovního ruchu. Nově byl přidán nový specifický cíl v rámci Evropského fondu pro regionální rozvoj. Cílem je podporovat udržitelný cestovní ruch při posilování hospodářského rozvoje, sociálního začleňování a sociálních inovací, přičemž se uznává transformační potenciál odvětví cestovního ruchu při řešení socioekonomických výzev a zohledňují se potřeby zelené a digitální transformace a odolnosti v cílové oblasti. Je k dispozici také podpora udržitelného cestovního ruchu v rámci integrovaných strategií místního rozvoje, které vycházejí z potřeb a potenciálu místních oblastí.

Podporu mají k dispozici také subjekty působící v oblasti cestovního ruchu a malé a střední podniky v rámci národních plánů pro oživení a odolnost, které poskytují specifickou podporu pro zelenou a digitální transformaci pro malé a střední podniky. Kromě toho šestnáct národních plánů obsahuje specifické prvky týkající se cestovního ruchu. Více než polovina jejich plánovaných investic (56 %) je zaměřena na posílení odolnosti a konkurenceschopnosti ekosystému cestovního ruchu, třetina (32 %) investic bude určena na zvýšení udržitelnosti a 12 % na podporu digitalizace. Pro podniky cestovního ruchu a jejich pracovní síly budou navíc přínosná i opatření týkající se celoživotního učení, odborného vzdělávání a rekvalifikace pracovních sil.

V rámci programu jednotného trhu Komise spolu s členskými státy spolufinancuje síť evropských spotřebitelských center²¹⁰, která poskytuje poradenství a pomoc turistům ohledně jejich spotřebitelských práv při přeshraničním cestování v EU.

Podpůrné mechanismy zaměřené na malé a střední podniky

V rámci programu pro jednotný trh podporuje Komise specifická opatření pro malé a střední podniky v pilíři pro malé a střední podniky. Každoroční výzvy k předkládání projektů organizují tematickou

podporu pro malé a střední podniky v různých členských státech, přičemž tato podpora zahrnuje jak přímou finanční podporu, tak technickou pomoc. Opatření zahájena v roce 2021 na podporu digitalizace malých a středních podniků²¹¹ a další, která mají být zahájena v roce 2022, pomohou podpořit oživení po pandemii COVID-19 tím, že budou stimulovat růst udržitelného cestovního ruchu²¹², včetně zapojení do environmentálních programů a hodnocení environmentální stopy produktů.

Kromě programů financování využívají subjekty působící v cestovním ruchu i další podpůrné mechanismy pro malé a střední podniky a společnosti. Tyto zdroje jsou snadno dostupné pro všechny a poskytují přímé poradenství a příležitosti ke spojení s kolegy a odborníky:

- **Síť Enterprise Europe Network (EEN)**²¹³ poskytuje podporu všem malým a středním podnikům v oblasti inovací, práv duševního vlastnictví a digitalizace. Od roku 2022 mají také poradce pro udržitelnost. Prostřednictvím sítě EEN mohou malé a střední podniky v cestovním ruchu vyhledat místní kontaktní místa, která jim mohou poradit a poskytnout odkazy na odborníky a zdroje.
- **Evropská platforma spolupráce mezi klastry**²¹⁴ poskytuje podporu průmyslovým klastrům a zahrnuje několik klastrů týkajících se cestovního ruchu. Ty poskytují nástroje pro hledání podpůrných partnerství na regionální, celostátní a evropské úrovni.
- **Evropská centra pro digitální inovace**²¹⁵ poskytují inovační služby, jako je finanční poradenství, odborná příprava a rozvoj dovedností, které jsou potřebné pro úspěšnou digitální transformaci a digitální inovace.
- Program **Evropské rady pro inovace**²¹⁶ ERI Accelerator poskytuje malým a středním podnikům finanční podporu, koučink, mentoring a přístup k investorům a velkým společnostem.

²¹⁰ [Síť evropských spotřebitelských center – síť ESC | Evropská komise \(europa.eu\).](https://ec.europa.eu/research/participants/data/ref/other_eu_pro/cosme/wp-call/call-fiche_cos-tourinn-2020-3-04_en.pdf)

²¹¹

https://ec.europa.eu/research/participants/data/ref/other_eu_pro/cosme/wp-call/call-fiche_cos-tourinn-2020-3-04_en.pdf

²¹² [Oživení po pandemii COVID-19 prostřednictvím udržitelného růstu cestovního ruchu a podpory malých a středních podniků \(SMP-COSME-2021-TOURSME\) \(europa.eu\).](https://ec.europa.eu/research/participants/data/ref/other_eu_pro/cosme/wp-call/call-fiche_cos-tourinn-2020-3-04_en.pdf)

²¹³ [Enterprise Europe Network \(europa.eu\).](https://www.enterprise-europe-network.eu/)

²¹⁴ [Domovská stránka | Evropská platforma spolupráce mezi klastry](https://ec.europa.eu/research/participants/data/ref/other_eu_pro/cosme/wp-call/call-fiche_cos-tourinn-2020-3-04_en.pdf)

²¹⁵ [Evropská centra pro digitální inovace | Formování digitální budoucnosti Evropy \(europa.eu\).](https://ec.europa.eu/research/participants/data/ref/other_eu_pro/cosme/wp-call/call-fiche_cos-tourinn-2020-3-04_en.pdf)

²¹⁶ [ERI Accelerator \(europa.eu\).](https://ec.europa.eu/research/participants/data/ref/other_eu_pro/cosme/wp-call/call-fiche_cos-tourinn-2020-3-04_en.pdf)

- **Přístup k financím EU²¹⁷** na portálu YourEurope pomáhá malým a středním podnikům vyhledat informace o půjčkách a rizikovém kapitálu, které podporuje Evropská unie.
- **Evropský investiční fond²¹⁸** podporuje evropské malé a střední podniky tím, že zlepšuje jejich přístup k financování prostřednictvím široké škály vybraných finančních zprostředkovatelů.

Téma 27: Podpora zviditelnění příležitostí k financování pro subjekty působící v cestovním ruchu

- Rozšíření „Průvodce financováním cestovního ruchu z prostředků EU“ o informace o nedávno financovaných projektech a nadcházejících výzvách
- Zajištění jednotného kontaktního místa, které propojuje klíčové zdroje podpory pro malé a střední podniky v cestovním ruchu a příležitosti k financování na evropské, celostátní a regionální úrovni
- Zajištění účinné komunikace o přímé podpoře malých a středních podniků poskytované v rámci opatření COSME/SMP v členských státech

²¹⁷ [Jak zajistit finance – Your Europe \(europa.eu\)](https://your-europe.eu/).

²¹⁸ <https://www.eif.org>

SLEDOVÁNÍ A SPOLEČNÉ PROVÁDĚNÍ

Zahájení procesu společného provádění

Proces spoluvytváření se zúčastněnými stranami ukázal, jak důležité je spolupracovat na podpoře zelené a digitální transformace, oživení po pandemii a na zvýšení dlouhodobé odolnosti a udržitelnosti ekosystému. Spolupráce nesmí skončit zveřejněním cesty transformace. Měla by pokračovat procesem společného provádění (ve formě závazků a příslibů), který je doprovázen strukturami a participativními procesy, jež budou napomáhat průběžné podpoře a pravidelnému hodnocení opatření a cílů transformace.

Proces společného provádění bude zahájen šířením cesty transformace pro cestovní ruch mezi všechny subjekty zapojené do ekosystému cestovního ruchu a jejich vybídnutím, aby předložily své závazky ke společnému provádění cesty transformace pro cestovní ruch.

- Zúčastněné strany budou vyzvány, aby předložily své závazky tím, že se zavážou k provedení konkrétních opatření a/nebo cílů stanovených v cestě transformace. Tyto závazky a jejich každoroční návazné sledování budou zveřejněny online. Očekává se, že závazky budou zahrnovat měřitelné cíle, a zelené/udržitelné závazky by měly být potvrzeny třetí stranou a podpořeny systémem EMAS, ekoznačkou EU nebo metodikou PEF/OEF.
- Zúčastněné strany budou vyzvány, aby vyjádřily svůj zájem o účast v pracovních skupinách na podporu a sledování pokroku v klíčových rozměrech (zelených, digitálních, odolnosti) cesty transformace.
- Zúčastněné strany budou rovněž vyzvány, aby při plánování svých závazků, cílů a hodnocení pokroku využily synergií mezi cíli cesty transformace pro cestovní ruch a mezinárodními iniciativami, jako je Glasgowská deklarace²¹⁹, síť One Planet²²⁰, Destinace 2050²²¹, Pakt pro

dovednosti v cestovním ruchu²²² a další mezinárodní a evropské iniciativy.

Zapojení a podpora členských států

Členské státy EU se účastnily všech fází procesu spoluvytváření, včetně konkrétních konzultačních schůzek. Jejich podpora při transformaci je zásadní, neboť mají za úkol řídit a poskytovat podporu na regionální a místní úrovni s ohledem na specifické potřeby jednotlivých místních oblastí.

Komise bude pokračovat ve spolupráci s odborníky z členských států s cílem dohodnout soubor opatření a víceletý pracovní plán na základě opatření uvedených v cestě transformace.

Koordinace přesahující jednotlivé politiky

Jak je popsáno v tomto dokumentu, ekosystém cestovního ruchu je propojen s několika dalšími ekosystémy a jejich politikami. Z tohoto důvodu je důležité zajistit, aby proces společného provádění cesty transformace pro cestovní ruch zohledňoval pokrok dosažený v jiných ekosystémech a vývoj v jiných politikách EU. GR GROW pomůže koordinovat činnosti s ostatními útvary Komise, aby bylo zajištěno, že proces společného provádění zohlední pokrok dosažený v jiných ekosystémech a vývoj v jiných politikách EU.

Zúčastněné strany zdůraznily, že za nezbytnou považují také koordinaci politik na úrovni členských států. Taková koordinace se důrazně doporučuje, a proto by pracovní skupina Rady pro cestovní ruch mohla zvážit společná koordinací setkání s jinými pracovními skupinami, pokud budou rozpoznány konkrétní potřeby.

Technická podpora prostřednictvím online platformy sdílení

Jak je uvedeno v několika oddílech této zprávy a v souvisejících opatřeních, je třeba vytvořit technickou platformu, která by poskytovala ústřední podporu zúčastněným stranám. Spuštění takové platformy bude klíčovým úkolem GR GROW v roce 2022. Tato platforma podpoří několik opatření uvedených v cestě transformace a poskytne

²¹⁹ Domovská stránka | Glasgowská deklarace o potravinách a klimatu (glasgowdeclaration.org).

²²⁰ Domovská stránka | Síť One Planet.

²²¹ Domovská stránka (destination2050.eu).

²²² <https://ec.europa.eu/social/BlobServlet?docId=25214&langId=en>

prostor pro strukturované i nestrukturované kontakty a příležitosti k učení mezi zúčastněnými stranami.

Tato technická platforma poskytne klíčovou podporu procesu společného provádění cesty transformace. Zajistí zdroje a pracovní prostor pro pracovní skupiny, bude hostit strukturované diskuse mezi zúčastněnými stranami, umožní výměnu informací a vzájemnou podporu pro konkrétní opatření a nabídne zúčastněným stranám funkci průzkumu, pokud jde o jejich problémy a úspěchy při uskutečňování transformace.

Platforma by rovněž poskytovala odkazy na střediska pro sledování a osvědčené postupy v oblastech, které jsou relevantní pro opatření transformace na zelenější, digitálnější a odolnější cestovní ruch, včetně těchto:

- Středisko pro sledování městské mobility Eltis: <https://www.eltis.org/>
- Platforma zúčastněných stran v oblasti oběhového hospodářství: <https://circulareconomy.europa.eu/platform/>
- Středisko EU pro předcházení potravinovým ztrátám a plýtvání potravinami: <https://ec.europa.eu/food/safety/food-waste/eu-food-loss-waste-prevention-hub/>
- Osvědčené postupy pro hlavní města inteligentního cestovního ruchu: https://smart-tourism-capital.ec.europa.eu/best-practices_en
- Portál pro podnikání v oblasti cestovního ruchu: https://ec.europa.eu/growth/sectors/tourism/business-portal_en

Zajištěním dobrého propojení se stávajícími fóry zabezpečí proces společného provádění cesty transformace dobrou optimalizaci zdrojů, aniž by docházelo ke zdvojování úsilí.

Hodnocení a sledování pokroku na cestě

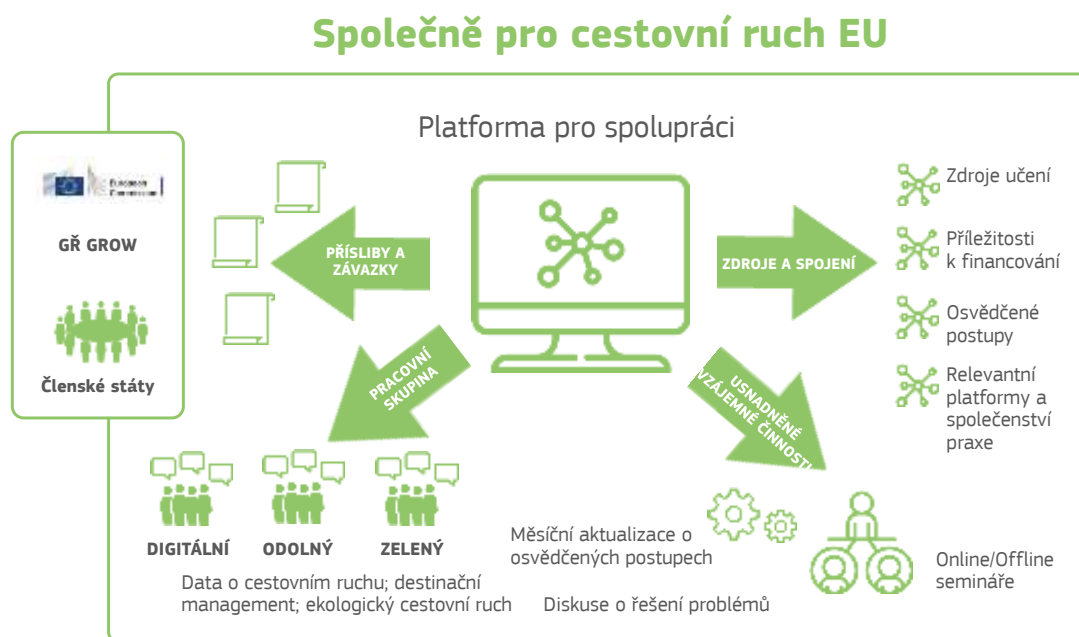
Kroky prováděné v návaznosti na cestu transformace by měly být procesem spolupráce spojeným s podporou společného provádění. Konkrétní přístup bude projednán a dohodnut se zúčastněnými stranami, které se podílejí na společném provádění, počáteční plán však zahrnuje:

- Výzvu pro zúčastněné strany, aby vytvořily tři pracovní skupiny: Zelená transformace, Digitální transformace a Odolnost. Těmto pracovním skupinám pak budou přidělena opatření stanovená na cestě transformace, kterými se budou řídit. Tyto pracovní skupiny by organizovaly svou práci samy a s podporou Komise by každoročně připravovaly shrnutí pokroku dosaženého v oblasti opatření na cestě transformace pro cestovní ruch.
- Rozesílání každoročního průzkumu pro zúčastněné strany, které se zavázaly k provádění opatření a cílů na cestě transformace. Aktualizovaný stav závazků by byl zveřejňován online na platformě pro spolupráci, aby byly informovány a povzbuzovány další zúčastněné strany.
- Pořádání každoročního (hybridního) plenárního zasedání pro všechny zúčastněné strany, které se podílejí na společném provádění cesty transformace, přičemž by se na tomto zasedání připravily roční závěry o pokroku na cestě transformace pro cestovní ruch. Na tomto zasedání by všechny tři pracovní skupiny předložily ke společné diskusi své hodnocení pokroku dosaženého v průběhu roku, shrnutí výsledků průzkumu o pokroku při plnění závazků a každoroční aktualizaci přehledu ukazatelů EU v oblasti cestovního ruchu týkajících se zeleného rozměru, digitálního rozměru a rozměru odolnosti cestovního ruchu v EU.

Kromě průběžného společného provádění, podpory a návazné práce prováděné pracovními skupinami a aktivními zúčastněnými stranami s podporou Komise by pokrok mohl být posouzen pomocí zvláštních inventarizačních studií, které budou zahájeny v letech 2023, 2025 a 2030 pod vedením pracovních skupin. Tyto studie poskytnou strukturovanou analýzu všech opatření a předloží doporučení, pokud budou zjištěny potřeby revize opatření, cílů nebo podpůrných mechanismů.

Opatření navazující na iniciativy členských států a na Evropský program pro cestovní ruch by podporoval Radní výbor pro cestovní ruch. Komise bude rovněž průběžně informovat pracovní skupinu Rady pro cestovní ruch o pokroku při společném provádění cesty transformace pro cestovní ruch. Průmyslové fórum dohlíží na cesty transformace všech průmyslových ekosystémů a bylo by také pravidelně informováno o pokroku na cestě transformace pro cestovní ruch.

Obrázek 2: Platforma pro spolupráci při společném provádění cesty transformace pro cestovní ruch

PŘÍLOHA 1: TABULKA OPATŘENÍ, SUBJEKTŮ A VÝSTUPŮ

Téma	Opatření	Klíčové subjekty	Výstup	Zdroj
REGULACE A VEŘEJNÁ SPRÁVA				
Téma 1: Spravedlivá opatření pro krátkodobé pronájmy	Posílení rámce EU pro krátkodobé pronájmy s cílem zvýšit transparentnost a zlepšit přístup na trh Zavádění politik týkajících se krátkodobého pronájmu, které podporují vyvážené, spravedlivé a transparentní služby krátkodobého pronájmu	Celostátní, regionální a místní orgány Evropská komise	Dobře fungující a transparentní trh s krátkodobými pronájmy v EU, který vytváří příležitosti a přispívá k ekosystému cestovního ruchu plně udržitelným způsobem	Zpráva o konzultaci ²²³ – oddíl 1.3
Téma 2: Regulační podpora multimodálního cestování	Posílení rámce EU pro snadnější plánování multimodálních cest a prodej jízdenek prostřednictvím digitálních služeb	Evropská komise Celostátní, regionální a místní orgány Odvětví cestovního ruchu	Větší možnosti pro návštěvníky, jak si zajistit cestu „od dveří ke dveřím“ do městských i venkovských destinací EU	Zpráva o konzultaci – oddíl 2.1
Téma 3: Zlepšení statistik a ukazatelů cestovního ruchu	Revize harmonizovaných pravidel pro sběr údajů o statistice cestovního ruchu s cílem zahrnout prvky ekonomické, sociální a environmentální udržitelnosti Zlepšení přístupu k údajům pro tvorbu oficiálních statistik Zahrnutí klíčových ukazatelů udržitelnosti na úrovni destinace do harmonizovaného rámce pro sběr údajů o cestovním ruchu Zavedení přehledu ukazatelů EU v oblasti cestovního ruchu na podporu návazného	Evropský statistický systém Evropská komise Odvětví cestovního ruchu Regionální a místní orgány Organizace destinačního managementu	Revidovaný rámec EU pro statistiku cestovního ruchu, který zahrnuje ukazatele ekonomických, environmentálních a sociálních dopadů cestovního ruchu do roku 2030 Tvorba oficiálních statistik, která využívá i soukromě shromážděné údaje v souladu s pravidly ochrany údajů a oprávněnými obchodními zájmy	Zpráva o konzultaci – oddíly 1.2 a 1.4 Konzultace s členskými státy

²²³ [Zpráva o konzultaci se zúčastněnými stranami.](#)

Téma	Opatření	Klíčové subjekty	Výstup	Zdroj
	sledování environmentálních, digitálních a socioekonomických aspektů cestovního ruchu		Veřejně dostupný a používaný přehled ukazatelů EU v oblasti cestovního ruchu	
Téma 4: Vypracování nebo aktualizace komplexních strategií cestovního ruchu	Vypracování komplexních celostátních nebo regionálních strategií zohledňujících ekonomickou, environmentální a sociální udržitelnost cestovního ruchu Pokyny a výměna osvědčených postupů pro tvorbu strategií na celostátní, regionální a místní úrovni	Celostátní, regionální a místní orgány Odvětví cestovního ruchu Evropská komise	Všechny členské státy nebo jejich klíčové turistické regiony budou mít do roku 2025 komplexní strategie cestovního ruchu Akce a zdroje pro výměnu osvědčených postupů	Zpráva o konzultaci – oddíly 1.1 a 1.4 Konzultace s členskými státy
Téma 5: Společné řízení turistických destinací	Zavedení modelů destinačního managementu založených na spolupráci a podporovaných daty Poskytování ocenění za inteligentní destinační management (Hlavní město inteligentního cestovního ruchu) Studium a sdílení osvědčených postupů v oblasti destinačního managementu	Organizace destinačního managementu Regionální a místní orgány Odvětví cestovního ruchu Evropská komise Turisté	Všechny veřejně financované organizace pro marketing destinací a destinační management podporují společné řízení, které zahrnuje veřejné a soukromé zúčastněné strany, obyvatele i návštěvníky Výsledky a doporučení studie o modelech řízení marketingu destinací a destinačního managementu v EU	Zpráva o konzultaci – oddíl 1.4
ZELENÁ A DIGITÁLNÍ TRANSFORMACE				
Téma 6: Udržitelná mobilita	Podniky osobní dopravy vypracují plány na snížení emisí skleníkových plynů v souladu s cíli právního rámce pro klima	Odvětví cestovního ruchu Celostátní, regionální a místní orgány Turisté²²⁴	Závazky a akční plány společností osobní dopravy	Zpráva o konzultaci – oddíl 2.1

²²⁴ [Průzkum Eurobarometr 499](#) ukázal, že značná část občanů EU (36 %) je připravena změnit své cestovní návyky tak, aby byly udržitelnější, a to výběrem dopravních možností podle ekologického dopadu.

Téma	Opatření	Klíčové subjekty	Výstup	Zdroj
	Zahrnutí pohledu návštěvníků do plánů udržitelné mobility měst a regionů, a to i v menších destinacích Zvýšení atraktivity železnice pro návštěvníky		Plány udržitelné městské mobility, které zahrnují hledisko návštěvníků Dvojnásobné zvýšení vysokorychlostní železniční dopravy do roku 2030	
Téma 7: Oběhovost služeb cestovního ruchu	Rozvoj používání místních surovin s nízkou environmentální stopou, aby se snížil dopad stravovacích služeb na životní prostředí Snížení plýtvání potravinami v pohostinství Snižování a třídění celkového odpadu ze služeb cestovního ruchu Zvýšení účinnosti využívání vody, zmírnění nedostatku a znečištění vody a zlepšení hygienických podmínek	Odvětví cestovního ruchu Celostátní, regionální a místní orgány Organizace destinačního managementu Turisté ²²⁵	Organizace cestovního ruchu a pohostinství sníží plýtvání potravinami v návaznosti na celounijní cíle do roku 2030 Snížení množství nerecyklovaného odpadu na polovinu do roku 2030 Ocenění měst, která v letech 2021–2023 dosáhnou největšího pokroku ve snižování znečištění ovzduší, vody a půdy, v roce 2024	Zpráva o konzultaci – oddíly 2.3 a 2.4
Téma 8: Zelená transformace podniků cestovního ruchu a malých a středních podniků	Podniky cestovního ruchu, včetně malých a středních podniků, se zaregistrují do systému EMAS. Turistická ubytovací zařízení, včetně malých a středních podniků, požádají o udělení ekoznačky EU, jiné ekoznačky typu I podle normy EN ISO 14024 nebo rovnocenných dobrovolných značek,	Malé a střední podniky, odvětví cestovního ruchu Celostátní, regionální a místní orgány Evropská komise Turisté ²²⁶	Zvýšení počtu organizací cestovního ruchu registrovaných v systému EMAS Zvýšený počet služeb v oblasti cestovního ruchu s ekoznačkou EU nebo ubytovacích zařízení oceněných jinými ekoznačkami typu I podle normy EN ISO	Zpráva o konzultaci – oddíly 2.1, 2.2, 2.3, 2.4 a 2.5

²²⁵ Průzkum Eurobarometr 499 ukázal, že velká část občanů EU (55 %) je připravena změnit své cestovní návyky tak, aby byly udržitelnější, a to spotřebou většího množství produktů z místních zdrojů.

²²⁶ Průzkum Eurobarometr 499 ukázal, že téměř polovina občanů EU (48 %) je připravena změnit své cestovní návyky tak, aby byly udržitelnější, a to omezením odpadů na dovolené. 35 % by bylo ochotno snížit spotřebu vody na dovolené a stejný podíl (35 %) by byl ochoten zaplatit více za ochranu přírodního prostředí.

Téma	Opatření	Klíčové subjekty	Výstup	Zdroj
	které jsou nezávislé, založené na více kritériích a ověřené třetí stranou. Subjekty působící v oblasti cestovního ruchu budou podle potřeby používat příslušná kritéria EU pro zelené veřejné zakázky. Programy budování kapacit, technická a finanční pomoc malým a středním podnikům, aby se mohly zapojit do postupů a programů šetrných k životnímu prostředí.		14024 nebo rovnocennými dobrovolnými značkami, které jsou nezávislé, založené na více kritériích a ověřené třetí stranou Větší využívání příslušných kritérií EU pro zelené veřejné zakázky při nákupu služeb ekosystému cestovního ruchu Větší zapojení malých a středních podniků do systémů ekologické certifikace	
Téma 9: Služby cestovního ruchu založené na datech	Spolupráce zúčastněných stran s cílem dojednat společné postupy (kodex chování) a aktivně sdílet data týkající se cestovního ruchu v evropském datovém prostoru pro cestovní ruch Větší využívání sdílení dat v personalizovaných službách cestovního ruchu a destinačním managementu, sledování a poskytování služeb, včetně vytváření nových platforem mezi malými a středními podniky Využití umělé inteligence a inovací založených na datech, jako jsou místní digitální dvojčata pro prediktivní plánování, s cílem přesně uspokojit poptávku a snížit účinnost využívání zdrojů u služeb	Odvětví cestovního ruchu, malé a střední podniky Organizace destinačního managementu Turisté	Kodex chování pro sdílení dat, který mají zúčastněné strany schválit do roku 2022 Větší nabídka personalizovaných služeb cestovního ruchu a využívání nástrojů pro destinační management založený na datech	Zpráva o konzultaci – oddíly 3.1 a 3.4

Téma	Opatření	Klíčové subjekty	Výstup	Zdroj
Téma 10: Zlepšení dostupnosti online informací o nabídce cestovního ruchu	Zlepšení online dostupnosti ověřených informací o udržitelných, dostupných nebo konkrétně zaměřených nabídkách cestovního ruchu Rozvoj partnerství s online portály a rezervačními platformami s cílem zviditelnit certifikované poskytovatele ubytování Zajištění dostupnosti informací o právech spotřebitelů a mechanismech řešení sporů pro turisty prostřednictvím digitálních kanálů sítě evropských spotřebitelských center	Odvětví cestovního ruchu, malé a střední podniky Síť evropských spotřebitelských center Organizace destinačního managementu	Zlepšení vnímání občanů EU ohledně dostupnosti důvěryhodných informací o službách a charakteristikách cestovního ruchu	Zpráva o konzultaci – oddíl 3.2
Téma 11: Snadno dostupné osvědčené postupy, vzájemné učení a vytváření sítí pro malé a střední podniky	Vytvoření platformy pro spolupráci malých a středních podniků v cestovním ruchu a destinací, která podpoří jejich přístup k informacím, specifickým nástrojům, osvědčeným postupům a možnostem sdílet znalosti na podporu jejich zapojení do souběžné transformace	Evropská komise Malé a střední podniky, odvětví cestovního ruchu Organizace destinačního managementu	Spuštění platformy do roku 2023	Zpráva o konzultaci, mnoho oddílů
Téma 12: Výzkumné a inovační projekty a pilotní projekty v oblasti oběhového a klimaticky šetrného cestovního ruchu	Zúčastněné strany v oblasti cestovního ruchu, které se zapojují do spolupráce veřejného a soukromého sektoru, připraví výzkumné návrhy pro výzvy k financování, které budou vyhovovat projektům a pilotním projektům v oblasti výzkumu a inovací souvisejícím s oběhovým cestovním ruchem Vývoj modelů a přenositelných postupů pro udržitelný cestovní ruch Zavedení rozsáhlých pilotních projektů v oblasti udržitelného cestovního ruchu, např. na ostrovech a v odlehlých regionech, včetně nejvzdálenějších regionů	Veřejné a soukromé organizace cestovního ruchu Univerzity a výzkumné ústavy Organizace destinačního managementu Celostátní, regionální a místní orgány	Ověřené a přenositelné modely oběhového cestovního ruchu šetrného ke klimatu pro různé úrovně provádění	Zpráva o konzultaci – kapitola 2

Téma	Opatření	Klíčové subjekty	Výstup	Zdroj
Téma 13: Podpora používání metodiky PEF a OEF a vypracování pravidel pro odvětvové kategorie pro ekosystém cestovního ruchu	Podpora zavádění metod PEF/OEF v odvětvích cestovního ruchu za účelem sběru výchozích dat pro tvorbu pravidel pro odvětvové kategorie Vypracování pravidel pro kategorie typických produktů a služeb cestovního ruchu s ohledem na různé kontexty cestovního ruchu (např. odlehlé lokality) Vývoj nástrojů na podporu podniků cestovního ruchu při hodnocení jejich produktů a služeb v rámci PEF/OEF	Odvětví cestovního ruchu Univerzity a výzkumné ústavy Evropská komise	Pro klíčové produkty a služby cestovního ruchu existují společná environmentální měřítko, která používají veřejné i soukromé organizace	Zpráva o konzultaci – oddíl 2.5
Téma 14: Technická realizace týkající se datového prostoru pro cestovní ruch	Zúčastněné strany provedou přípravnou akci pro datový prostor pro cestovní ruch s ohledem na interoperabilitu se všemi evropskými datovými prostory a sladění s aktem o datech	Odvětví cestovního ruchu Univerzity a výzkumné ústavy	Výsledky koordinační a podpůrné akce, která bude zahájena v roce 2022 v rámci programu Digitální Evropa	Zpráva o konzultaci – oddíl 3.1
Téma 15: Výzkum a inovace pro digitální nástroje a služby v cestovním ruchu	Modely a mechanismy destinačního managementu založené na datech Inovativní služby cestovního ruchu využívající pokročilé technologie (virtuální realita, rozšířená realita, umělá inteligence) a digitalizované kulturní dědictví	Odvětví cestovního ruchu Univerzity a výzkumné ústavy Organizace destinačního managementu	Řešení pro místní destinační management založený na datech pro sledování kapacity a kvality života Pilotní služby pro zlepšení zkušeností s cestovním ruchem prostřednictvím zvětšené a rozšířené reality, dat velkého objemu a umělé inteligence	Zpráva o konzultaci – oddíly 3.3 a 3.4
Téma 16: Podpora digitalizace malých a středních podniků v cestovním ruchu a destinací	Zvyšování povědomí malých a středních podniků v cestovním ruchu o výhodách digitalizace a o stávajících evropských, celostátních a regionálních programech digitalizace pro malé a střední podniky	Malé a střední podniky, odvětví cestovního ruchu Celostátní, regionální a místní orgány Organizace destinačního	90 % malých a středních podniků v cestovním ruchu dosáhne do roku 2030 základní úrovně digitální intenzity a zapojí se do digitálního	Zpráva o konzultaci – oddíly 3.3, 3.4 a 3.5

Téma	Opatření	Klíčové subjekty	Výstup	Zdroj
	Vytvoření přehledu existujících přenositelných digitálních nástrojů a postupů pro malé a střední podniky a destinace s možností vyhledávání Vytvoření komunity pro sdílení praktických postupů a sdílené sady nástrojů pro destinační management založený na datech	managementu Evropská komise	hodnotového řetězce cestovního ruchu Online seznam přenositelných nástrojů a postupů zveřejněný do roku 2023 Společenství praxe a soubor nástrojů pro správu dat v destinacích do roku 2023	
ODOLNOST				
Téma 17: Bezproblémové přeshraniční cestování	Digitalizace schengenských vízových řízení pro státní příslušníky třetích zemí Digitalizace cestovních dokladů pro občany EU v zájmu zlepšení a zrychlení pohraničních procesů	Evropská komise Členské státy	Komise předloží dva návrhy: i) návrh nařízení o digitalizaci postupu pro udělování víz v roce 2022; ii) návrh nařízení o digitalizaci cestovních dokladů a o usnadnění cestování v roce 2023.	Konzultace členských států
Téma 18: Koordinované řízení a aktualizované informace o cestování	Provádění a rozšiřování rámce digitálního certifikátu EU COVID podle potřeby Členské státy EU poskytují aktuální informace o svých cestovních pravidlech prostřednictvím nástroje „Re-Open EU“ Poučení z pandemie COVID-19 pro lepší reakci na budoucí výjimečné události	Členské státy Evropská komise	Aktuální a účinně fungující rámec digitálního certifikátu EU COVID Aktualizace nástroje „Re-Open EU“ Výsledky studie o zkušenostech získaných z pandemie COVID-19 do roku 2023	Konzultace členských států
Téma 19: Zvyšování povědomí o potřebných dovednostech pro	Příprava informačních materiálů o potřebných dovednostech pro různé typy subjektů působících v cestovním ruchu	Pakt EU pro partnerství v oblasti dovedností v cestovním ruchu	Informační brožura vydaná v roce 2022	Zpráva o konzultaci – oddíl 5.1

Téma	Opatření	Klíčové subjekty	Výstup	Zdroj
souběžnou transformaci v cestovním ruchu				
Téma 20: Zvyšování povědomí o změnách v poptávce v cestovním ruchu a o příležitostech souběžné transformace pro cestovní ruch	Kampaň zaměřená na šíření informací o cestě transformace v oblasti cestovního ruchu mezi orgány v destinacích, organizacemi pro řízení cestovního ruchu a malými a středními podniky s cílem podpořit význam opatření spojených se souběžnou transformací a odolností Osvětové činnosti v zájmu většího využívání a zviditelnění nástrojů udržitelnosti, jakož i zvýšení poptávky spotřebitelů po udržitelných možnostech Podpora vytváření sítí a sdílení osvědčených postupů oceněnými evropskými městy v oblasti inteligentního cestovního ruchu, kultury, udržitelnosti, inovací, přístupnosti a evropského dědictví	Evropská komise Celostátní a regionální orgány Organizace destinačního managementu	Činnosti v oblasti šíření informací o cestě transformace pro cestovní ruch v roce 2022 Začlenění informací o systémech a značkách udržitelnosti do kampaní cestovního ruchu podporovaných EU Výměna osvědčených postupů a propagační akce mezi oceněnými městy	Zpráva o konzultaci, mnoho oddílů
Téma 21: Zapojení vzdělávacích organizací do rozvoje a obnovy vzdělávání v oblasti cestovního ruchu	Začlenění nových profilů dovedností do politiky a učebních osnov odborného vzdělávání a přípravy prostřednictvím spolupráce mezi vzdělávacími orgány, sociálními partnery a institucemi odborného a vysokoškolského vzdělávání Rozvoj učebních osnov cestovního ruchu prostřednictvím partnerství pro spolupráci s podporou klíčové akce 2 programu Erasmus+ Rozvoj dovedností a kapacit pracovníků a studentů v oblasti vzdělávání v cestovním ruchu prostřednictvím příležitostí mobility v rámci	Odborné a vysokoškolské instituce Pakt EU pro partnerství v oblasti dovedností v cestovním ruchu	Nové profily dovedností zařazené do osnov odborného vzdělávání a přípravy Partnerství v rámci programu Erasmus+ pro mobilitu a rozvoj kapacit v oblasti vzdělávání v cestovním ruchu	Zpráva o konzultaci – oddíl 5.1 Konzultace členských států

Téma	Opatření	Klíčové subjekty	Výstup	Zdroj
	programu Erasmus+ pro odborné a vysokoškolské vzdělávání			
Téma 22: Pakt pro dovednosti v cestovním ruchu	Vytvoření celostátních, regionálních a místních partnerství pro rozvoj dovedností v hlavních turistických regionech EU Zapojení podniků cestovního ruchu, poskytovatelů vzdělávání, odborů a dalších organizací, aby se zavázaly ke společně dohodnutým cílům v oblasti odborné přípravy svých pracovních sil Rychlé vzdělávací kurzy, učňovské programy a kombinované modely pro nezaměstnané a uchazeče o zaměstnání	Celostátní, regionální a místní orgány Odvětví cestovního ruchu (Odvětvoví) sociální partneři Instituce vzdělávání a odborné přípravy	Regionální a celostátní partnerství v oblasti dovedností vytvořená ve všech členských státech Do roku 2030 se 80 % pracovníků v cestovním ruchu zúčastní odborné přípravy	Zpráva o konzultaci – oddíl 5.1
Téma 23: Jednotné kontaktní místo pro vzdělávací příležitosti pro malé a střední podniky v cestovním ruchu	Poskytování uživatelsky přívětivého digitálního přístupového místa pro malé a střední podniky v oblasti cestovního ruchu k placeným/bezplatným zdrojům pro samostudium a aktualizovaným oznámením o nadcházejících vzdělávacích akcích od různých poskytovatelů Poskytování online prostoru, kde se mohou malé a střední podniky v cestovním ruchu spojit a vzájemně se učit	Pakt EU pro partnerství v oblasti dovedností v cestovním ruchu Evropská komise	Podpora prostřednictvím platformy pro spolupráci zúčastněných stran bude zveřejněna do roku 2023	Zpráva o konzultaci – oddíl 5.1
Téma 24: Spravedlnost a rovnost pracovních míst v cestovním ruchu	Podniky cestovního ruchu by měly nabízet stabilní a důstojné zaměstnání se spravedlivým a stejným platovým ohodnocením, s plným pojistným krytím v rámci sociálního zabezpečení, kdy je zajištěno dodržování práv pracovníků organizovat se a kolektivně vyjednávat, pracovních smluv a rovnosti žen a mužů.	Odvětví cestovního ruchu Veřejné organizace cestovního ruchu Pracovní rady, zastoupení zaměstnanců	Ohlášené přístupy k podpoře rovnosti žen a mužů, spravedlivého odměňování a pracovních podmínek v cestovním ruchu v souladu s povinnostmi podávat zprávy o	Zpráva o konzultaci – oddíl 4.2

Téma	Opatření	Klíčové subjekty	Výstup	Zdroj
	Veřejné organizace cestovního ruchu by měly jít příkladem při uplatňování spravedlivých postupů v oblasti zaměstnávání. Příslušné orgány by měly provádět inspekce a kontroly pracovních podmínek v odvětví.		environmentální a sociální udržitelnosti	
Téma 25: Zlepšení přístupných služeb cestovního ruchu	Zvyšování povědomí o významu přístupnosti v cestovním ruchu Zlepšení nabídky a zviditelnění přístupných služeb cestovního ruchu Uplatňování pravidel EU pro přístupné zadávání veřejných zakázek	Celostátní, regionální a místní orgány Organizace destinačního managementu Odvětví cestovního ruchu, malé a střední podniky Organizace osob se zdravotním postižením	Větší nabídka a online přístup k informacím o přístupných službách cestovního ruchu	Zpráva o konzultaci – oddíl 4.1
Téma 26: Služby cestovního ruchu pro návštěvníky i obyvatele	Diverzifikování a rozvíjení služeb cestovního ruchu, aby z nich měli prospěch jak obyvatelé, tak návštěvníci Zohlednění různých typů zákazníků, jako jsou rodiny nebo jednotlivci či lidé s odlišnou náboženskou, duchovní nebo sexuální orientací	Malé a střední podniky, odvětví cestovního ruchu Organizace destinačního managementu Turisté a obyvatelé	Větší rozmanitost a pestrost nabídky cestovního ruchu, která rovněž podporuje vazby mezi obyvateli a návštěvníky, a autentické turistické zážitky spojené s místní kulturou	Zpráva o konzultaci – oddíly 1.4 a 4.1
FINANCOVÁNÍ				
Téma 27: Podpora zviditelnění příležitostí k financování pro subjekty působící v cestovním ruchu	Rozšíření „Průvodce financováním cestovního ruchu z prostředků EU“ o informace o nedávno financovaných projektech a nadcházejících výzvách Zajištění jednotného kontaktního místa, které propojuje klíčové zdroje podpory a příležitosti k financování pro malé a střední podniky v	Evropská komise Celostátní a regionální orgány	Jejich podpora prostřednictvím platformy pro spolupráci zúčastněných stran bude zveřejněna do roku 2023	Zpráva o konzultaci, několik oddílů; Konzultace členských států

Téma	Opatření	Klíčové subjekty	Výstup	Zdroj
	cestovním ruchu na evropské, celostátní a regionální úrovni Zajištění účinné komunikace o přímé podpoře malých a středních podniků poskytované v rámci opatření COSME v členských státech			

PŘÍLOHA 2: PRVKY PROCESU SPOLUVYTVÁŘENÍ CESTY TRANSFORMACE PRO CESTOVNÍ RUCH

Prvek procesu	Provádění a načasování na cestě transformace pro cestovní ruch
 Pracovní dokument útvarů Komise o scénářích	21. června 2021: SWD(2021) 164 final Cíl: Nastínění nedávného vývoje, vize transformace a scénáře prvků transformace Klíčové vstupní prvky: Předchozí diskuse se zúčastněnými stranami, výstupy Úmluvy o cestovním ruchu z roku 2020, nedávné politické dokumenty s významem pro ekosystém cestovního ruchu, zpětná vazba od jiných útvarů Komise
 Online cílené konzultace se zúčastněnými stranami	21. června 2021 – 15. září 2021 prostřednictvím nástroje pro průzkum EU 182 odpovědí online, 10 odpovědí e-mailem, respondenti z 24 členských států, zastupující veřejné a soukromé organizace, včetně členských států a orgánů veřejné správy Shrnutí výsledků zveřejněné na internetových stránkách GŘ GROW
 Setkání se zúčastněnými stranami	5.–8. října 12 pracovních setkání, celkem 115 účastníků 21.–22. října 3 setkání, celkem 90 účastníků 15. prosince 2021 závěrečné setkání se zpětnou vazbou, 129 účastníků Shrnutí pracovních setkání zveřejněné na internetových stránkách GŘ GROW Zpráva o konzultaci se zúčastněnými stranami na internetových stránkách GŘ GROW
 Setkání s členskými státy	2 schůzky TAC s odborníky z členských států: 22. června, 13. října 2 pracovní schůzky za společné účasti TAC a pracovní skupiny Rady: 10. listopadu, 3. prosince 2021 4 setkání s pracovní skupinou Rady pro cestovní ruch: 9. července, 20. října, 10. listopadu, 3. prosince - Neformální ministerská konference 16. listopadu 2021
 Konzultace mezi útvary EK	Dvakrát o pracovním dokumentu útvarů: neformální konzultace 1.–3. června; formální konzultace 9.–15. června 2021 Dvakrát o výsledcích konzultací se zúčastněnými stranami: neformální konzultace 26.–28. října; neformální konzultace 26. listopadu – 7. prosince 2021 Jednou o zprávě o politice: formální konzultace 17.–27. ledna 2022
 Průmyslové fórum	- Prosinec 2021 – konzultace druhé pracovní skupiny průmyslového fóra o zprávě o výsledcích konzultací se zúčastněnými stranami - Leden 2022 – konzultace druhé pracovní skupiny průmyslového fóra o zprávě o cestě transformace pro cestovní ruch Struktura a otázky matice plánu průmyslového fóra použité jako základ pro orientaci ve struktuře a obsahu zprávy o cestě transformace

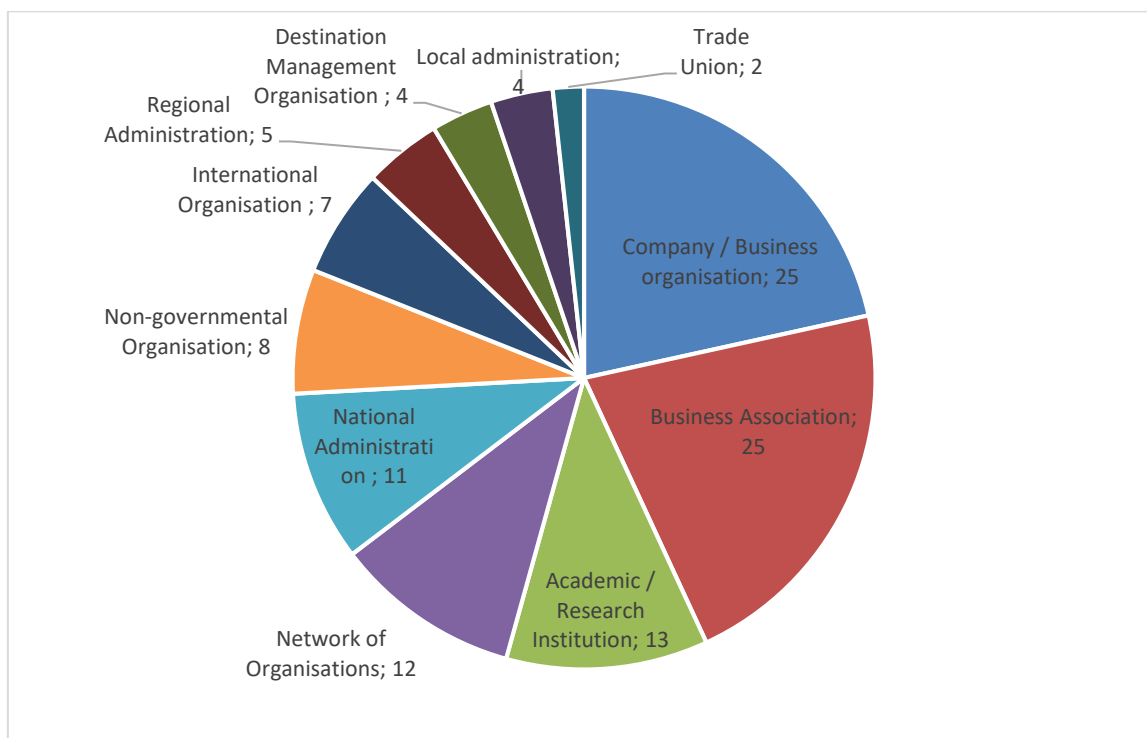
Zpráva GŘ GROW

Leden 2022 – zpráva bude zveřejněna na internetových stránkách GŘ GROW a Úřadu pro publikace s identifikátorem zveřejnění OP

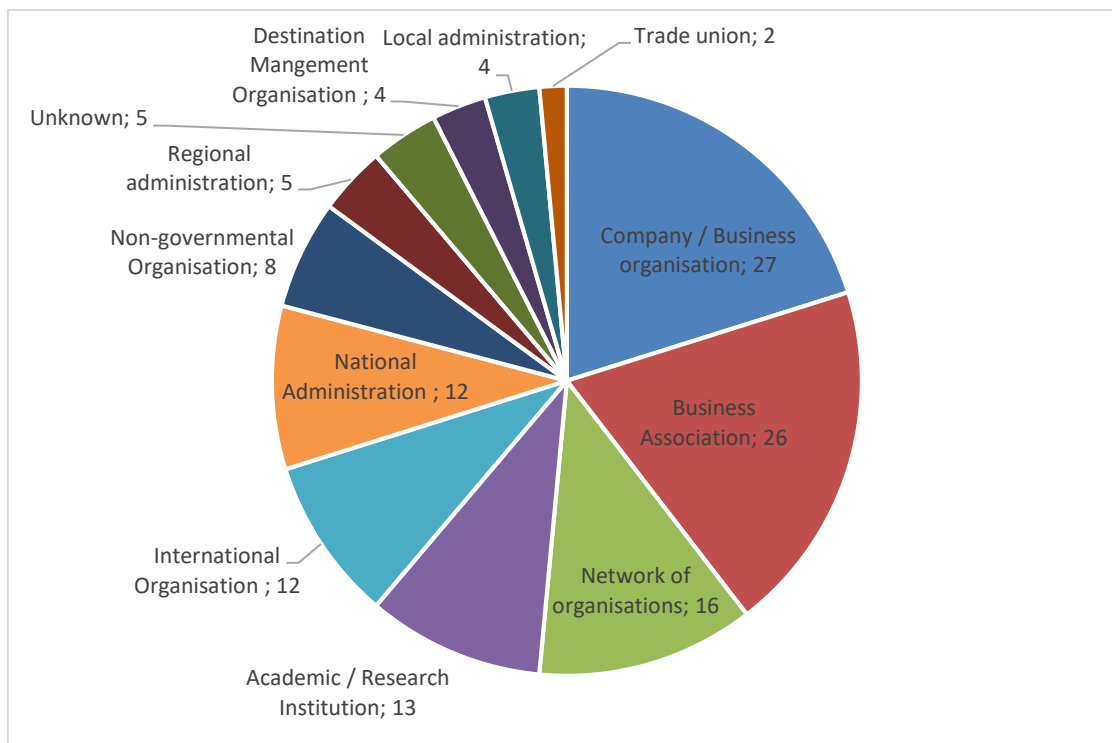
Cíl: Popsat klíčové prvky, faktory a vzájemné vazby pro usnadnění souběžné transformace a zvýšení odolnosti ekosystému cestovního ruchu

Klíčové vstupní prvky: výstupy z konzultací se zúčastněnými stranami, schůzek členských států a konzultací mezi útvary

Rozložení organizací respondentů v online cílené konzultaci se zúčastněnými stranami

Rozložení organizací účastníků v pracovních setkáních pro zúčastněné strany

PŘÍLOHA 3: STAVEBNÍ KAMENY PLÁNU PRŮMYSLVÉHO FÓRA

Stavební kameny plánu průmyslového fóra	Odpovídající oddíly ve zprávě
Regulace a veřejná správa	REGULACE A VEŘEJNÁ SPRÁVA
ZELENÁ A DIGITÁLNÍ TRANSFORMACE	ZELENÁ A DIGITÁLNÍ TRANSFORMACE
ODOLNOST	ODOLNOST
Udržitelná konkurenceschopnost	Zelená a digitální transformace: • Synergie s jinými ekosystémy • Uspokojení poptávky po udržitelnějším cestovním ruchu • Digitalizace služeb cestovního ruchu Odolnost: • Evropa jako globálně konkurenceschopná destinace • Odolnost vůči narušení • Venkovské a odlehlé regiony • Mění se klima
Výzkum a inovace, techniky a technologická řešení	Zelená a digitální transformace: • Výzkum, inovace a technologie • Překážky při zavádění nových řešení
Infrastruktura	Zelená a digitální transformace • Potřeby infrastruktury pro dosažení souběžné transformace Odolnost • Infrastruktura
Dovednosti	Zelená a digitální transformace • Potřeby týkající se dovedností Odolnost • Dovednosti a pracovní síly
Sociální rozměr	Odolnost • Sociální rozměr
Investice a financování	INVESTICE A FINANCOVÁNÍ

JAK ZÍSKAT PUBLIKACE EU

Bezplatné publikace:

- jeden výtisk:
prostřednictvím stránek EU Bookshop (<http://bookshop.europa.eu>),
- více výtisků, plakáty či mapy:
v zastoupeních Evropské unie (http://ec.europa.eu/represent_cs.htm)
a v delegacích Evropské unie v zemích mimo EU
(http://eeas.europa.eu/delegations/index_cs.htm)
můžete se také obrátit na síť Europe Direct na adrese
http://europa.eu/europedirect/index_cs.htm nebo na telefonní lince 00 800 6 7 8 9 10
11 (zdarma v rámci EU) (*).

(*) Informace a většina volání jsou poskytovány bezplatně (u některých operátorů a při volání z telefonních budek či hotelů však mohou být volání zpoplatněna).

Placené publikace:

- prostřednictvím stránek EU Bookshop (<http://bookshop.europa.eu>).

